

Asociace neprofesionálních
komorních a symfonických těles

Informační listy Český muzikant

Informační listy vydává za finanční podpory MK ČR jako občasník
Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles
pro potřeby svých členů.
prosinec 2009

Vážení hudební přátelé,

vydáním dalšího čísla Českého muzikanta – informačních listů Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles – ukončujeme již tak trochu tradičně další rok práce – v našem případě věřím, že práce plně krásné hudby a kulturních zážitků. Uzavírá se také desetileté období, kdy byl v čele ANKST jediný výbor této organizace. Hodnocení, zda to byly pro práci ANKST roky úspěšné, nechám na vašem posouzení.

Dovolte mi, abych na tomto místě trochu zavzpomínal a shrnul některé události, které nás v uplynulém období potkaly. V roce 1999 se naše – původně jedna organizace ANKST rozděbila na 2 sekce (Moravskou a Českou), z nichž každá dostala své vlastní IČO. Slibovali jsme si od toho možnost větší šance na získání dotací ze zdrojů MK ČR, eventuálně z dalších zdrojů, kterými jsou např. fondy nebo jiné organizace. Tento záměr se asi ne zcela dobře podařil. Podle mého názoru je zde aktivní stále jen jedna organizace z obou sekcí, a to sekce Česká, která na žádost svých členů, ale pouze jednou, pomohla získat grant z MK ČR na akci pořádanou v Praze a to je asi málo. Předpokládaná spolupráce a kooperace mezi oběma sekcemi tedy nezafungovala a možná proto by bylo dobré přemýšlet o opětném sjednocení celé asociace a tím zjednodušení její organizační práce. Co ale v této chvíli považuji v dosavadní činnosti ANKST za pozitivní je skutečnost, že za dané období vznikla celkem pevná vazba České asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles s evropskými a světovými organizacemi, zabývajícími se neprofesionální hudební činností. České orchestry se zúčastnily několika evropských festivalů, kde jejich členové úspěšně reprezentovali české amatérské muzikanty. Některé orchestry také samy úspěšně navazují kontakty se zahraničními partnery a vystupují na společných koncertech. Lze tedy s uspokojením říci, že v Evropě je o nás slyšet.

V této souvislosti je také třeba zmínit vznik nové Evropské federace orchestrů (EOFed – 21. 5. 2009), která vznikla spojením dvou organizací – Evropské asociace orchestrů mládeže (EAYO) a Evropské asociace neprofesionálních orchestrů (EVL). Vznikla tak silná organizace, která ve své podstatě sdružuje jak hudebníky do 26 let v mládežnických orchestrech tak i hudebníky v orchestrech dospělých. Naskytá se tak možnost vzájemnou spolupráci kontinuálně hudebníky vychovávat a systematicky pro ně připravovat společná setkání a semináře. EOFed je také členem European Music Council.

Pokud se týká činnosti ANKST doma v České republice, jsme každý rok spolu s Národním informačním a poradenským střediskem MK ČR (NIPOS – Artama Praha) spolupořadateli Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles. Je pozitivní, že se tohoto festivalu stále více zúčastňují tělesa, která jsou členy ANKST. Bohužel ale nerozumím tomu, proč ta neprofesionální tělesa, která na tomto festivalu pravidelně spolu s našimi tělesy účinkují, dosud do naší organizace nevstoupila. Snad že by se jejich členové báli členského čtyřicetikorunového příspěvku za člena souboru na rok? Na tomto místě je třeba si položit otázku, zdali má členství v ANKST smysl, co nám, souborům, tato organizace může poskytnout. Peníze to rozhodně nejsou. Cílem asociace je sdružit soubory do jedné centrální organizace a prostřednictvím ní si vyměňovat zkušenosti, vůči sponzorům a dalším organizacím vystupovat jako „člen“ celorepublikové organizace – tedy ANKST a v neposlední řadě mít možnost se zúčastňovat národních i mezinárodních festivalů, o kterých se mohou prostřednictvím našeho sdružení dozvědět. Kromě těchto „pasivních“ přínosů k činnosti neprofesionálních těles ještě jednáme s OSA o možnosti paušálních nebo nižších poplatků za prováděná soudobá díla nebo díla, která tomuto zákonu podléhají. Jako zastřešující organizace spolu s ARTAMOU jsme schopni poskytovat tělesům doporučení k různým grantovým žádostem, podávaným buď na MK ČR nebo do zahraničí. I zde ale záleží především na aktivitě vedení jednotlivých těles, zda mají zájem informace o grantových řízeních od ANKST získat a sami pak na příslušných místech o grant požádat. Jak již bylo výše řečeno, naše organizace nemůže tělesa přímo finančně dotovat nebo jim poskytovat prostředky na činnost nebo na zájezdy a festivaly. Je asi chybou, že mnohá tělesa finanční podporu předpokládají a proto mají dojem, že jim ANKST nic nepřínáší. ANKST není organizace, která by tělesům direktivně říkala co a jak mají dělat. Záleží na tom, s jakými požadavky a problémy se budou tělesa na naší organizaci obracet, abychom věděli jak bychom jim mohli v jejich činnosti pomoci. I jednotlivá hudební tělesa mezi sebou jsou schopna si předávat zkušenosti a to třeba i prostřednictvím našich internetových stránek www.ankst.cz. Dobrá komunikace je předpokladem dobrého fungování ANKST a to je také asi hlavní myšlenka, která by měla v budoucnosti tuto činnost provázet.

Dovolte mi, abych Vám na závěr do roku 2010 popřál mnoho osobních i uměleckých úspěchů, pevné zdraví a mnoho štěstí a trpělivosti při realizaci Vašich uměleckých záměrů.

I. NÁRODNÍ FESTIVAL NEPROFESIONÁLNÍCH KOMORNÍCH A SYMFONICKÝCH TĚLES

Rezonance festivalového muzicírování 2009

V tomto ročníku Národního festivalu nastaly některé změny, které se nedaly předpokládat (např. selhal organizátor etapy pro symfonické orchestry), ale i tak byl jeho obsah bohatý a to nejen co do množství zúčastněných těles, ale také jejich dramaturgie. Všechny koncerty, kterých jsem se jako posluchačka mohla zúčastnit mne potěšily, protože jsem slyšela samé kvalitní výkony.

Zahajovací koncert se uskutečnil ve středu 15. dubna 2009 v Aule Gymnázia Dr. Josefa Pekaře v Mladé Boleslavi. Koncert byl velmi dobře připraven a to i po stránce organizační. Ke slavnostnímu naladění přispěla pozornost představitelů města i zástupkyně MK ČR Mgr. Ivany Vozkové.

První se na podiu představil **Komorní orchestr Univerzity Hradec Králové (soubor není členem ANKST).** Vznikl v r. 2004 při Hudební katedře UHK z podnětu jeho současného **dirigenta Mgr. Jaromíra Křováčka.** Základem tělesa jsou vybraní studenti doplnění o bývalé členy známého orchestru Primavera z Hradce Králové, jehož výborný výkon zazněl na loňském festivalovém koncertě ve Strážnici rovněž pod taktovkou jmenovaného dirigenta. Mgr. Jaromír Křováček je vedle svého pedagogického a dirigentského působení také vynikající houslista. V současnosti představuje jednu z největších opor naší oblasti v Hradci Králové.

Komorní orchestr UHK sdružuje mladé lidi ve věkovém rozpětí 18–28 let, kteří se chtějí aktivně věnovat komorní muzice. Za dobu své poměrně krátké existence má na svém kontě nejen řadu koncertů doma, ale také v zahraničí.

Komorní orchestr UHK

Pro vystoupení na festivalu zvolil skladbu Slavomíra Hořinka II poverello Dio, dále Meditaci na staročeský chorál Svatý Václave Josefa Suka a závěrem

P. Breinera Beatles Concerto Grosso podle Vivaldiho (Girl, And I Love Here, Help). Orchester přes nedlouhé působení odvedl výkon hodný obdivu jak pro intonační jistotu, tak pro dynamický rejstřík. Nejvíce však zaujal v závěrečné skladbě, kterou hrál se značnou chutí a bylo vidět, že skladba je blízká hudebnímu citění mladých muzikantů.

Druhým účinkujícím tělesem se stal **Bendův komorní orchestr z Ústí nad Labem.** Je spolehlivou stálou naší i zahraniční hudební scénou, věnující se interpretaci hudby 17.–18. století, zejména však starých českých mistrů. Za padesát tři let své umělecké existence má na svém kontě řadu nepřehledných úspěchů doma a v zahraničí. Vydal již páté CD (2008) s názvem „České cembalové koncerty“ se sólistou prof. Rudolfem Zelenkou. V roce 2007 se podílel na Mezinárodním projektu Stabat Mater (ČR a NSR), v následujícím roce se účastnil Mezinárodního projektu Brahms (ČR, NSR) a účinkoval na Mezinárodním festivalu CHAMBERart v Madridu. Jistě nám Michal Vodák (hlavní duše orchestru, kterého také známe jako obětavého a iniciativního předsedu ANKST) v tomto bulletinu sdělí, jaká byla účast orchestru na Mezinárodním festivalu neprofesionálních orchestrů v holandském Hooogeveenu a Dalfsen, kam orchestr odjel v květnu. Bendův komorní orchestr určitě čekají další úspěchy, protože **dirigent Jiří Havlík** je náročný a nesmlouvavý profesionál, s orchestrem to umí a jeho péče je na orchestru vidět i slyšet. Živým dokladem toho se stal právě Koncert A dur Josefa Rejchy pro violoncello a orchestr se **sólistou Doc. Mgr. Jiřím Hoškem.** Technicky i obsahově náročné Rejchovo dílo, které si orchestr připravil pro festivalový koncert, sál poslouchal se zatajeným dechem. Bouřlivý potlesk po doznění díla nenechal nikoho na pochybách, že posluchači ocenili nejen výkon sólisty a orchestru, ale také zajímavou dramaturgickou volbu.

Závěr koncertu s očekávanou interpretační bravurou zajistil hostitelský **Mladoboleslavský komorní orchestr.** Nikdo také nečekal nic jiného než velký úspěch, protože jeho umělecká pověst je známá již dlouhá léta. Svou existenci započal pod vedením zkušeného primárie Mladoboleslavského **kvarteta Josefa Nováka** jako Komorní orchestr ZUŠ. Za jiné hovoří fakt, že se díky jeho obětavé pedagogické práci stal pětinasobným vítězem Ústředního kola celostátní soutěže lidových škol umění. Následovaly další báječné úspěchy: nejprve na Mezinárodním soutěžním festivalu v Belgii (1. cena s mimořádným uznáním poroty a zlatá medaile belgického ministerstva kultury), posléze se přímo zaskvěl na světovém festivalu v Aberdeenu a Londýně. Mohu potvrdit, že novináři v Anglii a Skotsku po těchto koncertech hýřili chválou na jejich výkon a výrazový způsob smyčcové hry označili jako nádherné „české espresso“. Následovalo ještě mnoho dalších koncertních zájezdů do zahraničí a samozřejmě častá účast na národním festivalu.

V roce 1989 byl Komorní orchestr LŠU přejmenován na Mladoboleslavský komorní orchestr. Za dobu své činnosti nastudoval přes 90 barokních, klasických, romantických i současných skladeb a uskutečnil více než 300 vystoupení. **Pokračovatelem pedagogické i dirigentské práce se v roce 2004 stal syn Josefa Nováka – Jiří Novák.** Pod jeho uměleckým vedením orchestr rozšířil svou koncertní činnost. V Mladé Boleslavi v poslední době opakovaně organizoval koncerty národního festivalu, začlenil se do ANKST, vystupoval v rámci hudebních projektů, jako byl Stabat Mater 2007 a Brahms 2008. Často se zúčastňuje Hudebních slavností Vysočiny v Humpolci nebo koncertů Smetanovy Jabkenice. Výčet aktivit orchestru byl dlouhý. Ještě chci připomenout, že s ním velmi ráda spolupracuje řada profesionálních sólistů zvukných jmen.

Mladoboleslavští posluchači vědí o mimořádných kvalitách svého orchestru a dokáží mu za jeho výkon připravit zasloužený potlesk. Vždyť také Brittenova SYMPLE SYMPHONY, která zazněla na závěr festivalového koncertu v jejich provedení se toho stala dokladem. Určitě si jí také vychutnají i posluchači Českého rozhlasu 3, Vltava, protože celý koncert zde natáčeli pro vysílání své stanice.

Další festivalovou etapu, kterou jsem měla možnost navštívit se konala ve dnech **6.–7. 6. 2009 v Tvarožné u Brna a ve Veselí nad Moravou.** V pořadí festivalu to byla etapa třetí. Jejím **pořadatelem byl Kyjovský komorní orchestr v čele s Ing. Janem Sázarem,** jehož muzikantské kvality jsou známé. Méně se ví o jeho organizačních schopnostech. Ty jsou pro úspěšný průběh akce neméně podstatné. Víťame, že se festivalové koncerty snaží umístit do nových míst v regionu a přinést komorní muzicírování také tam, kde dosud převažoval hlavní zájem o folklór.

V rámci této etapy připravil koncerty dva. První z nich se konal v Tvarožné **u Brna.** Účinkovala zde tři tělesa. Jako první zahájil **Kyjovský komorní orchestr.** Zvolený repertoár byl demonstrací, že mladí hudebníci jsou schopni interpretovat různá slohová období s jím vlastním muzikantským citem. Zahájili Symfonií C dur Františka Xavera Duška. Není to dílo snadné, protože průzračná harmonie vyžaduje intonační, rytmickou i dynamickou kázeň. Orchester tyto nároky bez problémů splnil a přitom z jeho hry sálala muzikantská radost, kterou okamžitě získali posluchače. Následně ukázal, že mu není cizí pochopení hudby soudobé a to na skladbě Jindřicha Felda – Concertino da kamera per archi a due flauti. Byla napsána přímo pro Kyjovský komorní orchestr a ten si ji udržuje jako stálou repertoár. Přitom se jedná o značně obtížnou skladbu, kde číhají rytmické nebo intonační zásludnosti téměř v každém taktu. Sdělnost Feldovy hudby neoplyvá jednoduchostí. Vyžaduje od členů orchestru, aby prokázali, že ji pochopili. Interpretace jeho muzikantů dokazuje, že skladbě rozumí. Zvláště oceňuji, že orchestr přijal obtížnou roli toho, kdo posluchače učí nové a neobvyklé co v soudobé skladbě zní přijmout. Závěrečná skladba A Breeze from Alabama (autor Scott Joplin) byla dobře zvolena jako odlehčení po předcházejícím soustředění. Umělecký vedoucí Jan Sázara ví co je orchestr schop zvládnout, vede ho ke stále náročnějším úkolům a přitom cíleně zvyšuje jeho uměleckou kvalitu. Ať se všem daří dobré muzicírování jako dosud!

Následovalo vystoupení **Jabloneckého komorního sdružení pod vedením Pavla Hübnera.** Vzniklo v roce 1996 jako sedmičlenná regionální společnost hráčů na smyčcové nástroje. Zajímavostí je, že Pavel Hübner (profesí metalurg a houslař) vystudoval housle u Josefa Nováka v Mladé Boleslavi a rovněž některé členové sdružení působili také v Mladoboleslavském komorním orchestru. Jablonecké komorní sdružení jsem slyšela na dvou festivalových koncertech (v letech 2003 a 2006). Víím, že soubor sice vždy odevzdával poměrně kvalitní interpretaci, ale chyběla mu dramaturgická nápaditost. Vystoupení v Tvarožné pro mne bylo příjemným překvapením především repertoárovou nabídkou a rovněž zvukovým obohacením. Součet těchto dvou prvků rozhodl o úspěchu. Provedení Biberovy Serenády pro smyčcové nástroje, ponocného a cembalo zaujalo vtipným hudebním nápadem. Následný Recitativ a arie Sexta z opery Julius Caesar v Egyptě od G. F. Händela nepatří právě mezi frekventované skladby a právě to víc se stává vítanou příležitostí k poslechu. Je třeba přiznat, že tenorista Jaroslav Smola ozvláštnil provedení skladby svým interpretačním šarmem. Ten spočívá ze-

NF09 v Hradci Králové – zleva team ČRo3-Vltava a Soňa Hanzalová a prof. Jiří Portych

jména ve zvládnuté pěvecké technice, která dává volnost jeho muzikálnímu projevu. Zpěvák je profesí počítačově orientovaný strojař.

Nezapírá, že pochází z operní rodiny. Hlas má zajímavou barvu a je dobře znát kvalitní pěvecké školení jeho matky.

Na mírných rozpacích jsem však zůstala po poslechu závěrečné skladby jejich vystoupení a to Koncertu pro příčnou flétnu a smyčcový orchestr Petra Tomeše.

Flétnistka Věra Pardusová přednesla poměrně náročný flétnový part s profesionální jistotou, ale skladba jakoby

předčasně skončila druhou větou (Moderato). Nejprve jsem se domnívala, že muzikanti nestihli třetí část koncertu nastudovat, ale s překvapením jsem zjistila, že koncert tuto část prostě nemá. Snad je to v mém vnímání hudebních forem nějak zakofeněné, ale třetí část mi prostě chybí. Jak jsem z rozhovoru s některými posluchači zjistila, jim také. Přimlouvám se, aby autor zvážil její napsání, zvláště když se jedná o tak půvabnou a také posluchačsky vděčnou skladbu. Četnost takových současných skladeb je nevelká a ráda bych jí doporučila i jiným smyčcovým tělesům, která mají možnost spolupráce s flétnovým sólem.

Závěr koncertu ve Tvarožné patřil **Smyčcovému orchestru Jeseník (soubor není členem ANKST)**. V dubnu 2009 oslavil 25. výročí od svého založení. Od doby svého vzniku však prošel proměnou dirigentů i jeho hráčů, protože je to soubor, který pracuje při ZUŠ. Orchester vybudovala a dvacet let dirigovala Zdena Krpelíková (Kainarová), která se také zasloužila o to, že jedna festivalová etapa v minulosti proběhla v Jeseníku. Z té doby si pamatujeme orchestr jako šedesátileté těleso, jehož interpretační výspěl byl nesporná. Dirigentka v roce 2004 předala svou taktovku Jiřímu Benešovi a Michaelu Mášovi. Od roku 2007 vedení převzal **František Mech a Ludmila Hrušková** (současná manažerka). Nyní má orchestr 40 členů ve věku od 10 do 26 let. Právě získal 2. místo v Celostátním kole soutěže žákovských orchestrů vyhlášenou MŠMT ČR. Jako trvale kvalitní těleso má na svém kontě mnoho zahraničních zájezdů (do šestnácti zemí) a také tři CD. Přesto, že jsem neměla možnost orchestru delší dobu slyšet, potěšila mne jeho neklesající úroveň. Na koncertě uvedli první část (Allegro) ze Sinfonie č. 1. A. Vivaldiho, dále zaznělo Andante festivo (Jean Sibelius), Čajkovského Valčík ze Serenády C dur a výběr nebo spíše směs ze skladeb G. Gershwin (Američan v Paříži a Rhapsody in Blue). Zakončili Prelude for string (Klaus-Peter Bruchmann). Program byl zřejmě sestaven ve snaze předvést širší repertoár. Mladí muzicirovali s chutí, ale např. Čajkovského nemají ještě plně zažitého (je dost interpretačně náročný i pro starší a trvale pracující orchestry). Bližší je jim evidentně Gershwin. Podotýkám, že orchestr velmi dobře pracuje s dynamikou a výborně reaguje na dirigentovo gesto. Doufám, že se jesenickým muzikantům povede stále tak dobře a dosaženou interpretační úroveň si nadále udrží. Jeho účast je na dalších ročních festivalu žádoucí. Doporučovala bych, aby měli v repertoárové nabídce celou symfonii (nejen část) a také se poohlédli po některé skladbě současného českého autora. Bývá to běžný požadavek koncepce festivalu a při výběru těles programová komise k repertoáru přihlíží.

Další koncert této etapy se druhý den uskutečnil ve **Veselí nad Moravou**.

Především nás přivítalo pěkné prostředí v nové Základní umělecké škole a její krásný koncertní sál. Většina ZUŠ v republice může o takové škole jen snít. Večer svým vystoupením zahájil **Moravia guitar consort (soubor není členem ANKST)**. Tento soubor je ojedinělý svého druhu v ČR. Byl založen v roce 1999 v kytařové třídě Aloise Menšíka na ZUŠ v Uherském Hradišti. Kromě klasických kytar používá také kytary basové, kvartové a sopránové (ty začal využívat jako první u nás). V současné době má osm hrajících členů (pedagogů a studentů), na které jako umělecký vedoucí dohlíží pan Alois Menšík. Tento velmi zručný a vyzdělaný muzikant studoval loutnu na Hudební akademii v Basileji a často koncertoval v zahraničí. Dvacet let učel na Konzeruatori v Bratislavě hru na kytaru a jeho zkušenosti pedagogické i koncertní nyní záročíl při pomoci v zajímavosti a kvalitě Moravia guitar consort. Soubor má na svém repertoáru skladby všech slohových období. Nejvíce se zaměřuje na renesanční a barokní skladby, které pro něj upravuje jejich umělecký vedoucí. Festivalový

program obsahoval následující skladby: Thilman Susato – entré du fol (vstup blázna), J. Ch. Pepusch – Sonáta d moll, G. Ph. Telemann – Koncert D dur. Přiznávám, že vystoupení tohoto neobvyklého komorního tělesa pro mne bylo radostným objevem. Jeho interpretační kvalita, dramaturgie a barevný lahodný zvuk jsou pro posluchače velmi zajímavé. Proto by bylo určitě vhodné doporučit soubor k účasti na některé významné akci (např. Hudební slavnosti Vysočiny či Camerata Nova apod.) a také zařadit na připravovanou etapu festivalu v zámku Trmice, věnovanou výkonům mimořádně kvalitních malých komorních těles.

Dalším účinkujícím bylo **Klarinetové kvarteto ZUŠ Zlín (soubor není členem ANKST) s uměleckým vedoucím Janem Slavíkem**. Přestože jsem měla možnost v roce 2007 pěkný výkon souboru slyšet, tentokrát jeho úroveň více než překvapila. Vypracoval se mezi interpretační špičku. Tři klarinety a basklarinet (ten souznění nástrojů zvláštním způsobem podbarvuje) tvoří dvě dívky – **Sandra Lišková, Tereza Martináková** a dva chlapci – **Lukáš Holík, Michal Ůlehla** (všichni studenti středních škol). Mají na repertoáru skladby různých slohových období. Pro festivalový koncert vybrali skladby současného skladatele Aleše Pavlorka – 4 drošky pro čtyři klarinety, G. F. Handela -Královna ze Sáby, Caprices for clarinets (C. Grundman) a zakončili skladbou G. Gershwin – Liza.

Přála bych Vám slyšet, jak muzicirovali! Z jejich výkonu jsem měla pocit, že poslouchám profesionály. Také tento soubor plně doporučuji na festivalový koncert malých komorních souborů do Trmic, protože zasluhují zvláštní pozornost. Kéž by v této sestavě setrvali, aby se posluchači mohli těšit z jejich pěkných výkonů.

Malá komorní tělesa posléze vystřídal komorní orchestry. Nejprve to byl **Kyjovský komorní orchestr**, který zopakoval svůj program z předešlého dne a o jeho vystoupení platí beze zbytku totéž, co jsem napsala výše. Jen si připisali na své konto další úspěch. Jeho výkon také plně ocenil **dirigent – profesionál, Václav Mazáček, který se svým Komorním orchestrem Dvořákova kraje z Kralup nad Vltavou uzavřel tuto veskrze perfektně připravenou etapu**.

Kralupský orchestr je trvale na interpretační špičce neprofesionálních orchestrů. Jejich výkon skutečně stírá rozdíl mezi amatéry a profesionály. Je to převážně smyčcový orchestr a Václav Mazáček ho vede od prvo počátku. Představili se poprvé kralupskému publiku v roce 1977 a od té doby jejich umělecká úroveň rychle rostla. Pravdou je, že orchestrem prošla řada výborných muzikantů, ale motorem celého orchestru je rodina dirigenta (Viktor Mazáček- houslista, člen České filharmonie, dcera Veronika – flétnistka, Jaroslava Mazáčková – cembalistka – manželka a matka těchto vynikajících muzikantů). Obětavost Václava Mazáčka, který jako profesionál a člen České filharmonie orchestr vede, se pochopitelně odrazila nejen v jeho vysoké umělecké úrovni, ale také v celkových lidských vztazích v tomto výjimečném tělese. Členové orchestru si váží umělecké osobnosti svého dirigenta a jeho péče. On zase o orchestr pečuje téměř jako o svou rodinu. Málokde se něco podobného realizuje. Na takové lidské vztahy nutně musí navazovat celkový úspěch. Výsledky jsou znát nejen zde v republice, ale Komorní orchestr Dvořákova kraje má značné renomé i v zahraničí. Vzorně reprezentuje město Kralupy nad Vltavou a tamní radní určitě vědí, jak vynikající těleso mohou zvát svým orchestrem. Václav Mazáček dostal Cenu ministra kultury právě za tuto práci, protože neprofesionální těleso dovedl k profesionálnímu výkonu a v této úrovni setrvává. Kéž se dirigentovi a orchestru daří i nadále. Pochopitelně očekávání posluchačů na festivalovém koncertě ve Veselí nad Moravou byly velké. Z bohatého repertoáru dirigent pro koncert vybral Sukovu Meditaci na staročeský chorál Svatý Václave, Leonarda Bernsteina – Tři tance z Cest Side Story (v úpravě skladatele Jiřího Těmle) a Téma z filmu „Schindler's List“ pro sólové housle, smyčcový orchestr a keyboard od Johna Williamse (v úpravě Václava Mazáčka). Posluchači výkon orchestru ocenili velkým aplausem, kterým si vynutili opakování právě této skladby. Je to kompozice, která svým obsahem musela hluboce inspirovat jejího tvůrce. Orchester ve vynikající adaptaci svého dirigenta ji pak tlumočil se sdělností více než výmluvnou. Velký podíl na jejím silném vyznění mají právě dva jmenované sólové nástroje a to především housle Viktora Mazáčka, podporované keyboardem Jaroslavy Mazáčkové.

Následující čtvrtá etapa Národního festivalu se uskutečnila v Brandýse nad Orlicí 25. června 2009 a stala se součástí XVII. ročníku Hudebních slavností v Brandýse nad Orlicí. Organizátorem festivalové etapy bylo občanské sdružení, které pracuje pod názvem této již tradiční a významné akce. Jeho předseda Jaroslav Sála má po svém boku dva báječné spolupracovníky a to starostu města pana Petra Tomáška a houslového pedagoga pana Jaroslava Dostála. Jmenovaní obětavci jsou tou nejzákladnější hybnou silou akce s celostátním významem. Zvou k účinkování známá profesionální smyčcová kvarteta a rovněž dávají příležitost k prezentaci špičkových souborů z oblasti neprofesionálních komorních těles.

Koncert národního festivalu v Brandýse nad Orlicí tentokrát navíc poskytl slavnostní rámec pro udělení Ceny ministerstva kultury za rok 2009 v našem oboru. Tentokrát byla cena udělena „Za celoživotní přínos k rozvo-

Kyjovský komorní orchestr

působení, tak v jiných krajích. Vždyť odměna jejich práce je vlastně jen možnost prezentace formou koncertů. A takových příležitostí je stále málo. Když mi ministr kultury pan Václav Riedelbauch (kromě mnoha jeho uměleckých funkcí především vážený hudební skladatel) cenu předával, vzpomínal na uplynulá léta, kde jsme spolupracovali v různých porotách nebo jednali na půdě tehdejšího Svazu skladatelů. Tam jsem docházela, abych získala nové skladby pro naše neprofesionální tělesa. Jeho upřímné a srdečné blahopřání mne velmi potěšilo. V rozrušení si ze svého veřejného poděkování pamatuji pro mne zásadní záležitost, kterou jsem se snažila sdělit a to: „že mne vlastně potkalo životní štěstí, protože se mi osobní záliba stala pracovní náplní.“ Proto mě díky patří zejména NIPOS ARTAMA, tedy dlouholetému pracovníci, které mne navrhlo k ocenění. Právě zde věděli o mých aktivitách i lásce k oboru, pro niž mi nezáleželo na čase stráveném prací pro „své muzikanty“. Také vím, že pokud mi zdraví a okolnosti dovolí, chtěla bych ještě nadále působit v odborné radě a pomáhat svými zkušenostmi kde bude potřeba. Odměnou je mi příležitost setkávat se s Vámi, tedy neprofesionálními muzikanty, jejichž činnost považuji za zásadní pro udržení našich národních hudebních tradic.

K průběhu akce, kterou srdečným slovem zahájil pan starosta Petr Tomášek dodávám ještě několik podstatných informací.

V první polovině koncertu účinkovalo **Klarinetové kvarteto ze ZUŠ Zlín**, o kterém jsem psala již v souvislosti s předcházejícím koncertem ve Veselí nad Moravou. Jejich vystoupení bylo stejně kvalitní a navíc mne jejich umělecký vedoucí **pan Jan Slavík** velmi potěšil sdělením, že se členové kvarteta rozhodli ve svém muzicirování pokračovat. Původně pro nastávající studia v různých městech chtěli soubor rozpustit. Hodlají to řešit a věřím, že budou moci tuto překážku nahradit zkoušením o sobotách či nedělích, případně prázdninovým soustředěním. Tak to realizovala některá komorní sdružení, která se rozhodla pokračovat v dosavadním úspěšném muzicirování a ocitla se před stejným problémem. Budu mít radost, když vytvrují a ráda bych je slyšela na festivalovém koncertě v Trmicích, který je určen právě pro taková zajímavá a mimořádně kvalitní komorní tělesa. Podotýkám, že koncert na zámku v Trmicích je součástí trvale vyprodaného abonentního cyklu profesionálních hudebníků a účinkování našich souborů zde vždy bylo předmětem velkého zájmu. Po přestávce nastoupil **Komorní orchestr QUATTRO CORDE (soubor není členem ANKST)**. Ten vlastně obětavě převzal účinkování za původně vybraný a ohlášený Komorní orchestr Slávy Vorlové z Náchoda, který musel své účinkování z vážných důvodů odříci.

Programová rada festivalu proto navrhla Quattro corde, o němž je známo, že je to těleso s trvalou vysokou interpretační kvalitou, jehož účast je na Národním festivalu stále žádoucí. Orchestr uvedl náročný program. Nejprve zazněla Serenáda pro smyčcový orchestr e moll E. Elgára a posléze velmi obsahově i technicky náročná Symfonie pro smyčce op. 118a D. Šostakoviče. Skladba klade vysoké požadavky i na profesionální interprety, a proto se domnívám, že komorní orchestr svůj úkol maximálně zvládl. Následně jsem poslouchala zde natočený rozhlasový záznam a ověřila si, že zvolená tempa i dynamické odstínění jednotlivých částí **dirigentem Jiřím Kubíkem** bylo uvážené a velmi působivé. Úsilí vložené do nastudování skladby bylo zúročeno. Nadšený potlesk posluchačů byl výmluvným oceněním. Orchestr téměř demonstrativně ozeřjil, že špičkové neprofesionální těleso si takovou dramaturgii může dovolit. Poznamenávám, že Quattro Corde značně přispělo k celkové slavnostní atmosféře tohoto festivalového koncertu. Patří mu za to dík.

Postřehy z průběhu některých etap národního festivalu v roce 2009 zaznamenala Blanka Čechová

Ohlédnutí za festivalovými koncerty Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles 2009

Jako každý rok i letos z pověření Ministerstva kultury pořádalo **Národní informační a poradenské středisko pro kulturu Praha (NIPOS) – útvar ARTAMA** ve spolupráci s Asociací neprofesionálních komorních a symfonických těles Ústí n. L. (ANKST) **Národní festival neprofesionálních komorních symfonických těles 2009**. Tento festival má bohatou tradici. Již 19. rok se spolu s institucemi a organizacemi v místech konání festivalových koncertů podařilo sdružit síly a finanční prostředky řady subjektů od zástupců krajských a městských úřadů, kulturních institucí či organizací regionu až po organizátory jiných hudebních akcí včetně sponzorů na jeho realizaci.

Letošní festival se nakonec realizoval pouze ve 4 etapách (proti 6), odeznělo 5 koncertů (proti 9) v 5 městech (proti 8): Mladé Boleslavi, Hradci Králové, Tvarožné u Brna, Veselí nad Moravou a Brandýse nad Orlicí. Dramaturgie Národního festivalu 2008 obsahovala díla klasických českých i světových autorů, neopomněla však ani skladby soudobých českých tvůrců. Festivalu se zúčastnilo 14 orchestrů (10 komorních, 2 symfonické a 2 kvarteta). Celkově se festivalu zúčastnilo 323 účinkujících muzikantů.

Plánované **Setkání symfonických orchestrů** na zámku v Jindřichově Hradci odpadlo díky nespolehlivosti a nezodpovědnosti ing. Bohumila Komínka, org. pracovníka Jindřichohradeckého symfonického orchestru (JHSO), který měl být spoluorganizátorem 5. etapy. Pan Komínek vystupoval jako org. pracovník JHSO, vedl s NIPOS jednání, aniž by informoval vedení orchestru, podepsal, ale nedodržel žádné dohody, žádné termíny...

Nepodařilo se nám uskutečnit 9. **Setkání souborů zobcových fléten 2009** v Moravských Budějovicích. Ředitelka Městského kulturního střediska Moravské Budějovice paní Jaromíra Hanáčková sice byla ochotná ke spolupráci, ale rekonstrukce zámeckých prostor i sokolovny nebyla včas dokončena.

Zahajovací etapy NF se ujal **Mladoboleslavský komorní orchestr**, jehož um. vedoucím se stal po svém otci Jiří Novák. Koncert se konal v Aule Gymnázia Dr. Josefa Pekaře v Mladé Boleslavi. K účinkování byl pozván **Komorní orchestr Univerzity Hradce Králové** s dirigentem Jaromírem Křováčkem a **Bendův komorní orchestr z Ústí nad Labem**, který dirigoval Jiří Havlík. Osobně se koncertu zúčastnil místopředseda primátora Mgr. Jan Smutný a představitel kultury města. Koncert zaštilil i finančně podpořil primátor města Ml. Boleslavi MUDr. Raduan Nwelati. Dík patří řediteli Gymnázia ing. Vlastimilovi Volfovi, mediálním partnerům a v neposlední řadě org. pracovníci a členové orchestru Daně Kuchařkové.

Spolupředátelem **druhé etapy** Národního festivalu, který se konal v **sále Filharmonie Hradce Králové**, byl **KO Primavera (ZUŠ na Střezíně H. K.)** a **KO Univerzity z Hradce Králové**. Oba orchestry vede a řídí ing. Jaromír Křováček, na němž spočívalo praktické zajištění akce a jemuž za spolupráci patří uznání a dík. Záštitu nad koncertem převzal hejtman Královéhradeckého kraje Bc. Lubomír France a primátor Hradce Králové Ing. Otakar Divíšek. Osobně se koncertu zúčastnil zástupce primátora Mgr. Šimůnek.

Na festivalovém koncertu vystoupil mimo obou spolupořadatelských orchestrů ještě symfonický orchestr z Paříže (**OJAL Paris**) a Novoměstský orchestr **ZUŠ Bedřicha Smetany Nové Město nad Metují**. Krásné a důstojné prostředí sálu Filharmonie umocnilo atmosféru celého koncertu.

Spolupořadatelství koncertů **3. etapy** na sebe vzal ostřílený a zkušený ing. Jan Sáráz, um. ved. **Kyjovského komorního orchestru**. Sobotní koncert připravil v **kulturním domě Tvarožná u Brna**, kde mimo pořadatelský orchestr vystoupil **Smyčcový orchestr ZUŠ Jeseník** vedený dirigentem Františkem Mechem a **Jablonecký**

Blanka Čechová přijímá gratulaci

komorní sdružení s um. ved. Pavlem Hübnerem. Záštitu i finanční podporu poskytl starosta obce Jan Kopecký, který se osobně zúčastnil celého koncertu.

V neděli pokračovala festivalová etapa v sále **ZUŠ ve Veselí nad Moravou**. Mimo *Kyjovský KO* vystoupil *Kytarový soubor Moravia guitar consort* z *Uherského Hradiště* – um. ved. Alois Menšík, *Klarinetové kvarteto ZUŠ Zlín* – um. ved. Jan Slavík a *Komorní orchestr Dvořákova kraje Kralupy nad Vltavou* s dirigentem Václavem Mazáčkem.

Národní festival 2009 končil **čtvrtou etapou v Brandýse nad Orlicí**. Spoluorganizátorem byla **Společnost pro pořádání Hudebních slavností v Brandýse nad Orlicí**, obč. sdružení. Na jeho předsedovi Jaroslavovi Sálvi a místopředsedovi Jaroslavovi Dostálovi spočívalo nejen praktické zajištění celé akce, ale i slavnostní ceremoniál.

Poslední etapu NF 2009 si totiž vybral současný ministr kultury ČR prof. Václav Riedlbauch k předání **Ceny ministra kultury 2009** za celoživotní přínos k rozvoji neprofesionální komorní a symfonické hudby **Blance Čechové**. Ve svém krátkém proslovu

ocenil její dlouholetou práci v oboru komorní a symfonické hudby za celoživotní přínos k rozvoji neprofesionální komorní a symfonické hudby.

Spolu s ním přijeli pracovníci odboru regionální a národnostní kultury (ORNK) Ministerstva kultury dr. Appl, dr. Martinovská a Ivana Vozková. Vlastnímu předání ceny předcházelo oficiální přijetí starostou města Brandýs nad Orlicí Petrem Tomáškem a jeho tajemníkem Mgr. Jaromírem Šebetkou na radnici. Starosta seznámil hosty se založením města, jeho kulturní historií, s působením Jednoty bratrské a s pobytem Jana Ámose Komenského v tomto inspirativním útočišti, s významnými rodáky i lázeňskými hosty, kteří proslavili toto nejmenší město ČR jak v oblasti politiky, tak i kultury (pěvecký a dříve i divadelní spolek Žerotín, založený již v 60. letech 19. století a působící dodnes!), České (Vihanovo) kvarteto, houslový virtuos Fr. Ondříček, spisovatelé A. Jirásek, J. Zeyer, K. V. Rais, univerzitní profesor T. G. Masaryk, Leopold Heyrovský ad).

Na koncertu po předání ceny vystoupilo **Klarinetové kvarteto ZUŠ Zlín** (um. ved. Jan Slavík), **KO Quattro Corde z Prahy** (dirigent Jiří Kubík). Tento orchestr na poslední chvíli zastoupil původně avizovaný KO Slávy Vorlové z Náchoda (dirigent Jindřich Roubíček).

Všechny festivalové koncerty natáčel **Český rozhlas 3** pro svůj pořad *Slovo o hudbě*, který se vysílá vždy v úterý v 17.00 hodin na stanici **Vltava**. V letošním roce se nepodařilo vysílání záznamů plynule odvysílat, protože vysílací čas pro vážnou hudbu v podání neprofesionálních orchestrů byl znatelně zkrácen. Rozhovory s uměleckými vedoucími i představiteli institucí vedla a zaznamenala redaktorka **Alena Daňková**, která náhle v červnu letošního roku zemřela. Seznamovala posluchačskou veřejnost s výkony neprofesionálních komorních a symfonických těles již řadu let. Děla to dobře a citlivě a byla proto uznávána muzikanty naší neprofesionální sféry. Na její místo nastoupil mladý pracovník Petr Kadlec, který právě dokončil studia.

Po skončení každého koncertu se konal rozborový seminář, který střídavě vedli členové Odborné rady pro neprofesionální komorní a symfonickou hudbu při NIPOS-ARTAMA: Blanka Čechová, prof. Jiří Portych, prof. Ivan Štraus. Měli pro každé těleso pochvalu, uznání, ale také připomínky a cenné profesionální rady.

Všechny etapy byly propagačně zajištěny tištěnými plakáty, programy a programovými brožurami.

Potěšitelné je, že všechny účinkující soubory uvedly i skladby současných autorů.

Skončil 19. ročník Národního festivalu NKST 2009. Zaznamenal neúspěch (nerealizované dvě etapy) i naplnění koncepčních záměrů. Plně potvrdil životnost stávající koncepce a její přínos ke kulturnímu životu v místech konání festivalových koncertů. Účastníkům přinesl nové podněty z oblasti dramaturgie a interpretace, ukázal možnosti různého nástrojového seskupení i využití. Doufám, že poznatky z průběhu realizovaných etap budou inspirativní pro přípravu tematické osy Národního festivalu v roce 2010, že se nám podaří 20. jubilejní ročník NF 2010 i přes nepříznivé finanční podmínky a politickou situaci úspěšně zorganizovat.

Soňa Hanzalová, hudební oddělení ARTAMA, NIPOS

Dramaturgie festivalových koncertů Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles 2010

I. etapa

17. 4. 2010 so – Hradec Králové sál Filharmonie

spoluorganizátor: ZUŠ Primavera – Křováček

Litomyšlský symfonický orchestr

Joseph Haydn:

Symfonie č. 1, D dur (Lukavická)

Komorní orchestr Univerzity Hradec Králové

Martin Hybler:

Jaro, Léto, Podzim, Zima a Návrat domů

Krajinomalby pro šestnáct smyčců, anglický roh, basetový roh a recitaci na poezii Jana Solovjeva, op. 30

Leoš Janáček:

Suita pro smyčce (výběr)

Studentský symfonický orchestr DECAPODA, ZUŠ J. Kociana, Ústí n. Orl.

Antonín Dvořák:

Humoresky č. 1 a 7

Freddie Mercury:

Bohemian Rhapsody

Klaus Badelt:

Piráti z Karibiku

Jacques Offenbach:

Orfeus v podsvětí

Na závěr etapy společná skladba pod vedením dirigenta...(Rakousko):

Johan Strauss:

Císařský valčík

II. etapa

2. 5. 2010 so – Ústí nad Labem Divadlo opery a baletu

organizuje Benda Arts

spoluorganizátor: ANKST, BDLO

Spojené orchestry ČR a Německa

Antonín Dvořák:

Symfonie č. 9 – e moll „Z Nového světa“, op. 95

III. etapa – Bučovice, Šlapanice

29. 5. 2010 so – Bučovice (17.30)

spoluorganizátor: Kyjovský komorní orchestr – Sázav

SYRINX, flétnový soubor

G. F. Telemann:

La Caccia

Preludium, Vivace

J. S. Bach:

Preludium, Badinaire

A. Dvořák:

Biblická píseň č. 4, op. 99

B. Smetana:

Vltava

Basfifa Praha

Orlando Lasso:	Canzone
John Dowland:	6 tanců
Stanislav Jelinek:	Malá suita
	Preludium, Gavotta, Sarabanda, Allegro

Kyjovský komorní orchestr

Josef Mysliveček:	Symfonie D dur
Mikuláš Schneider-Trnavský:	Trebas som já valach len
Jan Sáráz:	Fantazie B-M

30. 5. 2010 ne – Šlapanice – 17.00 hod.

Quintetto con mandolino Praha**Kyjovský komorní orchestr**

Josef Mysliveček:	Symfonie D dur
Mikuláš Schneider-Trnavský:	Trebas som já valach len
Jan Sáráz:	Fantazie B-M

Smyčcový orchestr ZUŠ Meziříčí

Marc-Antoine Charpentier:	Te Deum – Prelude
Anglické tance:	Ritornel, Sarabanda
Pavel Josef Vejvanovský:	Sonata prima A 5
Ladislav Kajstura:	Skicy – Lento, Larghetto
Béla Bartók:	Dudások
Jean Sibelius:	Impromptu

Pardubický komorní orchestr

Robert Schumann:	Láska básníkova – cyklus písní pro baryton (výběr)
	Sólo Jakub Kubín
Jiří Jaroš:	Vzpomínky

Začátek v dobré pohodě

Chvilka večerního rozjímání uprostřed...

... a nakonec žert

IV. etapa

18. –19. 9. 2010 so, ne – zámek Boskovice 9. Setkání flétnových souborů
Dle přihlášek a výběru odborné rady KSH účinkují flétnové soubory

V. etapa

26. 9. 2010 ne – Stěžery u Hradce Králové, kostel sv. Marka
 spoluorganizátor: KPU (Klub přátel umění sv. Marka ve Stěžerách)

BONI PUERI – chlapec, pěv. sbor H. K.
Lhotecké kvarteto Praha

24. 11. 2009 Soňa Hanzalová – hud. odd. ARTAMA

Projekt Symfonického orchestru ANKST: Dvořák 2010 – Symfonie Z Nového světa

Jste-li neprofesionálním muzikantem, jistě občas zatoužíte zahrát si v rámci většího tělesa. Poslech symfonického orchestru je vždy velmi impozantní a pro muzikanta je pak ještě větším zážitkem „být při tom“, být v centru dění a cítit tu obrovskou sílu a dynamické rozpětí velkého orchestru. Mohutná forte, která vás při hraní téměř zvednou ze židle, a kdy vzduch kolem vás přímo srší překypující energií či naopak tichá pianissima, při kterých běhá mráz po zádech v očekávání dalšího přívalu energie; to jsou pocity, které jsou vskutku povznášející. Amatérští hudebníci často nemají příležitost zahrát si v symfonickém orchestru a něco podobného zažít, proto bychom Vás rádi pozvali k účasti na projektu Dvořák 2010, abyste i Vy mohli „být při tom“ a mohli podobně prožitky zakusit a předvést to, co ve Vás je :-).

Mnohokrát hraná a přesto stále krásná, zajímavá a neoposlouchaná kompozice Antonína Dvořáka se stala předmětem zájmu občanského sdružení Benda Arts. Po již uskutečněných projektech (Dvořák 2007 – Stabat Mater a Brahms 2008 – Symfonie č. 1 c-moll) přichází s dalším podobným dílem. Tentokrát s Novosvětskou – perlou světové symfonické romantické hudby. Cílem projektu Dvořák 2010 je mezinárodní nastudování a provedení Dvořákovy Symfonie č. 9, e-moll, op. 95 Z Nového světa. Rozsáhlé symfonické dílo nastudují, podobně jako v předcházejících letech, amatérští hudebníci pod vedením profesionálních lektorů a představí ji českému a německému publiku na dvou koncertech v dubnu a květnu 2010 (Ústí nad Labem, Drážďany). Koncerty jsou kromě jiného zařazeny do programu Národního festivalu Asociace neprofesionálních komorních a symfonických těles, který má v Ústeckém kraji již tradičně své místo a stále publikum. Ačkoliv se koncerty konají hlavně v severočeských koncertních sálech, projektů se již pravidelně účastní muzikanti z celé České republiky a z Německa.

V roce 2010 bude nastudování Dvořákova díla probíhat na třech víkendových soustředěních. Ve dnech 17.–18. dubna 2010 se bude v Ústí nad Labem konat první soustředění všech hudebníků. Další soustředění budou vždy zakončena koncertem: víkend 24.–25. 4. 2010 – druhé společné soustředění v Ústí nad Labem a koncert v ústeckém Severočeském divadle opery a baletu, víkend 1.–2. 5. 2010 – třetí společné soustředění (opět v Ústí nad Labem) a závěrečný koncert v Drážďanech – Lukaskirche.

V současné době jsou posty dechové sekce již obsazeny. Pokud hrajete na smyčcový nástroj, neváhejte a přijďte si zahrát. Bližší informace bude možné nalézt na internetových stránkách www.benda-arts.cz. Najdete tam fotografie z minulých provedení (Dvořák 2007, Brahms 2008) i přihlášku do projektu Dvořák 2010. Všichni hudebníci jsou srdečně zváni k účasti v tomto ojedinělém projektu.

II. ZE ŽIVOTA NAŠICH HUDEBNÍCH TĚLES

Čeští a němečtí muzikanti spolu hráli v Mladé Boleslavi a Mnichově Hradišti

Německo-český, nebo chcete-li Česko-německý komorní orchestr vznikl v roce 2007 ze spolupráce Mladoboleslavského komorního orchestru s muzikanty z různých končin Německa. Za tuto poměrně krátkou dobu připravilo toto neprofesionální těleso program, který loni předvedlo na dvou koncertech v Německu a letos pak u nás v Mladé Boleslavi a v Mnichově Hradišti. Německým přátelům se v našem kraji velmi líbilo. Oceňovali zejména mnoho historických památek v obou městech. Přátelská atmosféra se přenesla i do velmi dobrého výkonu orchestru na obou koncertech. Na programu

byly skladby Josefa Myslivečka, Antonia Vivaldiho, Jeana-Josepha Moureta a W. A. Mozarta. Početné publikum bylo velmi spokojeno a ocenilo výkony vřelým potleskem. Zajímavé bylo i vysvětlení a ukázka vývoje lesních rohů, použitých ve skladbě J. J. Moureta. Koncerty byly po dlouhém potlesku zakončeny sympatickým přidavkem – Dvořákovou písní „Když mne stará matka...“, kterou upravil pro tento orchestr jeho dirigent, pan Steffen Drabek.

Na obou koncertech bylo patrné, jak hudba dovede spojovat oba národy s tak bohatou hudební historií. Není proto divu, že je orchestr podporován nejen místními institucemi, ale hlavně Česko-německým fondem budoucnosti.

Litomyšlský symfonický orchestr v roce 2009

Město Litomyšl v roce 2009 oslavilo 750 let od povýšení na město a Litomyšlský symfonický orchestr nemohl toto významné výročí nechat bez povšimnutí. Představitelé města vyhlásili pro celý rok oslav motto „Litomyšlané Litomyšlanům“, a tak bylo rozhodnuto, že litomyšlské spolky a instituce vlastními silami (a s nezbytnými výpomocemi), každý po svém toto výročí připomene a vzdá hold osobnostem, které se v průběhu historie zasloužily o rozkvět a tradice našeho města.

Tak jsme, samozřejmě v předstihu již někdy v polovině roku 2008, zasedli ke stolu společně s litomyšlskými pěveckými sbory a dojednali nevšední dramaturgický plán. Dohodli jsme se, že společnými silami provedeme jednoaktovou komickou operu Viléma Blodka V studni. To byl odvážný a především nelehký úkol. Operu jsme celou ještě nikdy nehráli, i když v roce 1953 byla tato krásná opera ve scénickém provedení amatérsky už v Litomyšli dávána, a to ve skvělém pěveckém obsazení v čele s mladým Eduardem Hakenem. Již koncem roku 2008 tedy začal orchestr intenzivně nacvičovat a po půl roce pilné práce jsme byli připraveni toto představení předvést publiku. Pěvecké sbory z Litomyšle (Vlastimil, Sbor paní a dívek a Mužský sbor) si ještě přizvaly ke spolupráci pěvecký sbor Otakar z Vysokého Mýta a sóla zpívali mladí pěvci, kteří jsou ještě studenty konzervatoří, Mírka Renzová (Lidunka), Karla Vondrušková (Veruna), Václav Boštík (Vojtěch) a Matuš Trávníček, čerstvý absolvent bratislavské VŠMU (Janek). Představení choreograficky dotvořila taneční skupina C-dance z Ústí nad Orlicí a výtvarně a scénicky diaprojekce L. Ludvíčka.

V předpremiéře zazněla opera ve velkém sále Fabрики ve Svitavách 20. května a posléze, s nebývalým úspěchem a před zcela naplněným sálem, na slavnostním večeru ve Smetanově domě v Litomyšli, 28. května.

V polovině srpna (ve dnech 14.–16. 8.) jsme byli pozváni ke dvěma komorním koncertům na „Dni Majstra Pavla“ do partnerského města Levoča na Slovensku. Tady jsme hráli Koncert pro violu a orchestr C dur J. K. Vaňhala se sólistou Milanem Řehákem, dále Concerto grosso č. 10 A. Corelliho, Sinfonii A dur J. Zacha a 1. větu ze Sinfonie D dur J. Myslivečka. Litomyšlský symfonický orchestr v tomto krásném městě, právě zařazeném na seznam kulturních památek UNESCO, zaznamenal velký úspěch potvrzený dlouhotrvajícím potleskem publika vstoje.

Na podzim (24. září) jsme ještě měli společný komorní koncert s Mužským sborem v kongresovém sále zámku v Litomyšli s obdobným programem jako v Levoči a ještě pak 29. září v Šemberově divadle ve Vysokém Mýtě s dětským pěveckým sborem Rubínek.

A to už nastal adventní čas a tím i tradiční série koncertů, při nichž orchestr spolupracuje s litomyšlskými sbory a sólisty. V roce 2009 to bylo v Litomyšli, dva koncerty v Pardubicích a těsně před vánoci i v Hradci Králové. Co dodat závěrem. Byl to rok především náročný na práci i na čas, nás muzikantů, ale hlavně také velmi úspěšný. Celý rok dirigoval orchestr (samozřejmě také sólisty a sbory) Jan Šula, a tomu také patří největší poděkování za trpělivost, ale i důslednost a obrovské nasazení, se kterým přistupoval ke každému našemu vystoupení.

Václav Knettig, předseda správní rady Nadačního fondu LSO

SYRINX

SYRINX je pražský neprofesionální komorní soubor, který byl založen roku 1993 nadšenými studentkami flétnové hry. Byl oceněn 1. cenou na Festivalu komorních těles v belgickém Neerpeltu, zúčastnil se Festivalu „Spolu v Evropě“ v maďarském městě Balatonalmádi, pravidelně účinkuje na Národním festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles, který je každoročně pořádán v mnoha městech České republiky, např. Humpolci, Třebíči, Náchodě, Trmicích, Hradci Králové, Domažlicích, Bechyni, Opočně, Rychnově nad Kněžnou atd. Cílem souboru je rozdávat radost z hudby a propagovat soudobou českou hudební tvorbu

v České republice i v zahraničí. Mnohá původní tvorba byla pro soubor napsána (O. Mácha, Fr. Domažlický, J. Berkovec, Zd. Lukáš, P. Blatný, E. Hradecký, V. Felix, J. Smolka, J. Pauer, O. Flosman aj.) a jím premiérována. Barevný plastický zvuk fléten je obohacen o tmavý tón altové příčné flétny.

Členky souboru: Ing. Jitka Holubová, Mgr. Debora Hudcová, Helena Kolomá, Mgr. Jana Soldánová, PhDr. Marie Špalová, MgA. Zdeňka Žádníková.

V roce 2009 spolupracoval SYRINX hlavně s Nadačním fondem Zdeňky Žádníkové (www.nfzz.cz), pro který byly uskutečněny benefiční koncerty v Petrovicích, Mníšku pod Brdy, Sušici, Litomyšli, Ústí nad Orlicí a Dobříši. Pokračovala pomoc Kruhu přátel umění evangelisty sv. Marka ve Stěžerách u Hradce Králové, kde se uskutečnil jubilejní X. Svatováclavský koncert s podtitulem „Pocta Bohuslavu Martinů“. Spolupráce s výtvarníky byla uskutečněna v Prácheňském muzeu v Písku, kde SYRINX účinkoval na vernisáži výstavy akademického malíře Karla Tůmy (1859–1936). Půvabná byla spolupráce s komorním orchestrem Musica quinta essentia na vánočním koncertě v refektáři kláštera Emauzi – Praha 2.

Uměleckou vedoucí souboru je MgA. Magdalena Bílková Tůmová.

Kladenský symfonický orchestr v roce 2009

• Projekt *Hudba pro všechny* •

Koncerty projektu *Hudba pro všechny*, který byl uskutečňován za finanční podpory statutárního města Kladna a Středočeského kraje, byly realizovány ve Středočeském divadle Kladno.

Dirigenti:

• Vlastimil Mareš • Adolf Melichar • Karel Procházka •

Sólisté:

• Marie Koupilová-Tichá – zpěv – soprán • Kateřina Valentová – zpěv – soprán •
• Karel Procházka – zpěv – tenor •
• Liběna Šeqardtová – hoboj •
• Pavel Tatiček – varhanní doprovod •

Účinkující:

• Kladenský symfonický orchestr •

Spoluúčinkující:

• Chorus Carolinus Kladno •

Program:

Karl Ditters z Dittesdorfu: Koncert D dur pro hoboj a smyčce

Antonín Dvořák: Čert a Káča • předehra

Antonín Dvořák: Polonéza Es dur

Antonín Dvořák: Slovanská symfonie č. 1

Antonín Dvořák: Slovanská symfonie č. 3

Christoph Willibald Gluck: Orfeo ed Euridice • Che farò senza Euridice?

Franz Joseph Haydn: Symfonie č. 94 G dur

Franz Joseph Haydn: Te Deum

Georg Friedrich Händel: Korunovační hymnus • žalm 1

Georg Friedrich Händel: Messiah • Hallelujah

Georg Friedrich Händel: Saul • Árie Davida

Georg Friedrich Händel: Xerxes • Largo

Michail Glinka: Kamarinskaja

Pietro Mascagni: Cavalleria Rusticana

• Preludio • Introduzione • Voi lo sapete, o mamma • Intermezzo sinfonico

Modest Petrovič Musorgskij: Chovanština • Svítání na řece Moskvě

Modest Petrovič Musorgskij: Noc na Lysé hoře

Karel Procházka: Te Deum

Giacomo Puccini: Gianni Schicchi • O mio babbino caro

Bedřich Smetana: Má vlast • Vyšehrad • Tábor • Blaník

Další aktivita

Stejně jako v minulých letech vystupovali členové Kladenského symfonického orchestru na koncertech s Hornickým pěveckým sborem Kladno pod vedením prof. Romana Makaria. Koncerty se konaly v Domě kultury ve Stochově, ve Středočeském divadle Kladno a ve Sněmovním sále Arcibiskupského zámku v Kroměříži. Členové orchestru se rovněž podíleli při provedení Rybovy České mše vánoční v chrámu Sv. Gotharda ve Slaném. Atmosféra v tomto gotickém chrámu je vždy nádherná, slavnostní. Ovšem gotika je gotika a muzikanti musí počítat s tím, že rádně vymrznou. Při loňském koncertu byla v kostele teplota + 4 °C.

Problémy

Letošní rok připravil orchestru nemilé překvapení a vyhlídky do příštího roku nejsou také zrovna optimistické. Týden před letními prázdninami jsme se dozvěděli, že od září nemáme zkušebnu, neboť v té dosavadní má proběhnout rozsáhlá rekonstrukce. Hledání zkušebny je horor, který jsem už v minulosti zažila. Díky vstřícnosti ředitele a vedení Sportovního gymnázia v Kladně se nám novou zkušebnu našťást podařilo nalézt v prostorách této školy. Problémy orchestr čekají v roce příštím. Hrozí ztráta prostor sloužících jako archiv notového materiálu, neboť objekt, v němž se archiv nachází, se možná bude bourat. Středočeské divadlo Kladno, kde se převážně realizují koncerty orchestru, má být zřejmě od sezóny 2009/2010 z důvodu rozsáhlé rekonstrukce dočasně uzavřeno.

Krásná závislost

Vzpomínky na krásné zážitky z projektů Stabat Mater 2007 a Brahms 2008, kterých jsem se jako violoncelistka Mezinárodního orchestru zúčastnila, mne zavedly v květnu letošního roku opět do Drážďan, nádherného historického města, ve kterém se v minulých letech uskutečnily závěrečné koncerty obou projektů. Strávila jsem zde několik krásných dní, tentokrát bez violoncella. Příští rok pojedou do tohoto podmanivého města znovu, někdy v budoucnu snad i s hudebním nástrojem.

Hana Tepříková, Kladenský symfonický orchestr

Nabitá sezóna Bendovců

Jarní část koncertů zahájil ústecký Bendův komorní orchestr účastí na „Národním festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles“, který je festivalem orchestrů z celé České republiky.

Bendův komorní orchestr (BKO) přizval ke spolupráci doc. Jiřího Hoška, pedagoga pražské Akademie múzických umění, a spolu divákům festivalu představili Koncert A dur pro violoncello a orchestr Josefa Rejchy. S Bendovým komorním orchestrem se slavnostního zahájení zúčastnila další dvě hudební tělesa - Komorní orchestr Univerzity Hradec Králové a Mladoboleslavský komorní orchestr. Právě druhý zmiňovaný orchestr byl hostitelem celé prestižní akce a první festivalový koncert se odehrál v aule budovy Gymnázia Dr. Pekaře v Mladé Boleslavi dne 15. dubna 2009 v 19 hodin.

Pro Bendův komorní orchestr to nebylo jediné jarní vystoupení. V květnu navštívili členové orchestru zemi větrných mlýnů. Pětidenní zahraniční zájezd byl zahájen ve středu 20. května koncertem v německém Hagenu. Na programu byly skladby českých mistrů 17. – 18. století, jež tvoří jádro repertoáru orchestru již od jeho založení v roce 1956. Tento koncert byl pořádán ve spolupráci s Hagenským komorním orchestrem (HKO), který je dlouholetým partnerem BKO. Základ HKO tvoří, stejně jako u BKO, asi dvacetičlenný smyčcový orchestr, který je v případě potřeby doplněn hostujícími hráči na dechové nástroje. Repertoár orchestru tvoří většinou skladby německého baroka, ale orchestr se v posledních letech nevyhýbá ani modernějším skladbám mladších autorů. Soubor koncertuje asi 5x ročně a absoluuje také umělecké zájezdy. V poslední době koncertoval HKO ve Smolensku (2007) a v roce 2008 v Ústí nad Labem, v Litoměřicích a v Praze. Každých 5 let pořádá tento orchestr v Hagenu a okolí Festivalové dny barokní hudby, které se setkávají u publika s velkým ohlasem. Iniciátorem kontaktu HKO s Bendovým komorním orchestrem byl už kolem roku 1979 jeden ze zakladatelů

BKO a prof. Rudolf Zelenka – Hagen

Hagenského orchestru Fritz-Werner Körfer. Měl zájem o spolupráci s některým jiným orchestrem podobného zaměření a prostřednictvím Německé asociace amatérských orchestrů (BDLO) se snažil najít partnerský orchestr. Dozvěděl se o orchestru v Československu, který se věnuje převážně hudbě českých skladatelů 17. až 19. století a který má jedinečný archiv hudebních materiálů tohoto tvůrčího období. Tím byl Bendův komorní orchestr, s jehož dramaturgem a zakladatelem Dr. Zdeňkem Vodákem byly navázány nejprve písemné kontakty, které posléze vyústily v další hudební spolupráci. BKO byl v r. 1981 pozván na koncertování přímo do tehdy západoněmeckého Hagenu, kde sklídl obrovský úspěch. Tím také začala dlouholetá aktivní a velice přátelská spolupráce, která trvá doposud.

Koncert, který provedl Bendův komorní orchestr v Hagenu 20. května 2009, byl bohužel koncertem posledním, který dlouholetý vedoucí a dirigent HKO Fritz-Werner Körfer v období dlouholeté spolupráce obou orchestrů mohl slyšet. Zemřel měsíc po tomto koncertu 26. června 2009 ve věku nedožitých 85 let. Čest jeho dlouholeté práci a památce.

Dalším cílem hudebního putování BKO Evropou byl nizozemský Dalfsen, malebné městečko s typickou holandskou dominantou – větrným mlýnem, kde se konal Evropský festival neprofesionálních orchestrů. Tento festival se letos konal již po osmé a navázal tak na tradici předchozích festivalů, z nichž poslední se uskutečnil před třemi lety v německém Chemnitz a jehož se členové BKO také zúčastnili. Osmý evropský festival pořádal Holandská federace amatérských orchestrů (FASO) ve spolupráci s Evropskou asociací amatérských orchestrů (EVL). A konkrétně pro Bendův komorní orchestr zahraniční turné organizačně zajistilo občanské sdružení Benda Arts ve spolupráci s Českou asociací neprofesionálních komorních a symfonických těles (ANKST).

V rámci festivalu probíhalo také zasedání výboru EVL, během kterého došlo k rozhodnutí o zásadní reorganizaci evropské amatérské orchestrální scény. Dvě stávající organizace EVL a EAYO (Evropská asociace mládežnických orchestrů) se spojily v jednu a tak vznikla Evropská federace orchestrů (EOFED). Českou republiku v devítičlenném výboru reprezentuje předseda BKO, pan Michal Vodák.

BKO se sólistou prof. Rudolfem Zelenkou (cembalo) na Festivalu v Holandsku – Hardenberg

Festivalu se zúčastnilo přes 400 hudebníků z celé Evropy, severské státy reprezentoval Symfonický orchestr Romerike z Norska, jeho jižním protipólem byl bulharský komorní orchestr z Varny Anima. Na festivalu nechyběli mladí Irové s průměrným věkem 14 let, kterým svým mládím zdařile konkuroval Rotterdamský mládežnický orchestr. Je příjemné sledovat, kolik mladých lidí se věnuje vážné hudbě, a to ne pouze povrchně, nýbrž s téměř profesionálním zaujetím. Z dospělých účastníků projektu vyzařoval pocit velké zodpovědnosti za společné dílo a také obrovské radosti, že se dílo podařilo.

Cílem tohoto projektu bylo nejen propagovat českou hudbu na evropském fóru, ale také spolupracovat s dalšími hudebníky v rámci nastudování symfonických skladeb takových velikánů, jako byl např. Gustav Mahler, jehož Symfonie č. 4 v provedení společného symfonického orchestru, vedeného dirigentkou Marion Bluthard, byla pro posluchače pastvou nejen pro oči, ale také zejména pro uši. Pro hráče orchestru to byl obrovský krok, který urazili od nastudování svého partu po předvedení symfonie hudebnímu světu. Soustředěným výkonem dosáhl orchestr výtečné shody a harmonie jednotlivých nástrojových skupin. Velmi příjemným překvapením byla filmová hudba v nastudování dirigenta Reiniera Bavincka. Produkce orchestru byla totiž doplněna souběžným promítáním animovaného filmu The Snowman, k němuž složil hudbu Howard Blake. Pro posluchače v sále představovalo živé spojení orchestru a filmu něco naprosto nového, dirigentův výkon byl obdivuhodný.

Završením několikadenní společné práce byly závěrečné koncerty nastudovaných symfonií a v neposlední řadě také nové kontakty, navázané mezi orchestry i jednotlivci. Je třeba také dodat, že organizace celého festivalu byla výborná a ač si tento článek naši holandští přátelé sotva přečtou, zaslouží si poděkování. Pro amatérské hráče orchestru je hudební festival jedinečnou příležitostí poznat a naučit se leccos nového, ať už se jedná o interpretaci díla či technické možnosti skladby. Nezbyvá než si přát víc takovýchto zážitků!

BKO ovšem svoji jarní sezónu nezakončil v cizině, po návratu do rodné země potěšil také domácí obecnost. V neděli 7. června se orchestr zúčastnil tradiční hudební slavnosti Smetanovy Jabkenice 2009, kde se pod širým nebem konal koncert dvou pěveckých sborů a dvou komorních orchestrů, Bumova komorního orchestru a Bendova komorního orchestru. Obě tělesa spojuje nadšení amatérských hráčů, kteří se hudbou neživí, ale věnují se jí s profesionálním zaujetím.

Velmi hodnotným uměleckým zážitkem bývá pro členy orchestru a pro jejich věrné příznivce koncert na zámku ve Velkém Březně. V nádherných prostorách zámku zazněla ve středu 10. června 2009 hudba českých emigrantů 17. a 18. století, a to v podání BKO a sólistů: Jaroslava Kubity (fagot), Martina Beneše (hoboj), Tomáše Halamy (hoboj) a doc. Jiřího Hoška (violoncello).

Letní koncertování završil BKO 28. června v Muzeu České hudby v Praze společným koncertem s The Southern California Youth Philharmonic (SCYP). Do Prahy přijela koncertovat pouze část tohoto tělesa (celý SCYP se skládá z celkem pěti orchestrů a čítá na 170 muzikantů), šlo o 40 muzikantů ve věku od 8 do 20 let. Kalifornský orchestr předvedl, že je schopný obsáhnout různé žánry od skladeb inspirovaných folklórem až po filmovou muziku. Bendův komorní orchestr po úvodním Divertimentu in D Josefa Myslivečka přizval na pódium Adu Slivanskou, která s BKO provedla sólový part houslového koncertu A-dur Jiřího Antonína Bendy, který pan dirigent Jiří Havlík vedl od cembala. Nakonec oba orchestry zahrály několik společně nastudovaných kompozic a strhujícím finišem bylo Hoe Down od Aarona Coplanda, inspirované americkým rodeem a typickou irskou hravostí. Dlouhotrvající potlesk byl jistě příjemnou odměnou pro všechny zúčastněné muzikanty.

Podzimní část sezóny se nese ve spolupráci s drážďanským dechovým souborem Bläserkollegium Dresden. V sobotu 14. listopadu odpoledne rozezněla kostel ve Freitalu hudba starých českých mistrů. Ústecké hudební těleso představilo německému publiku smyčcové Divertimento Josefa Myslivečka a dva koncerty pro sólové nástroje. První z nich byl koncert pro fagot a orchestr Jana Křtitele Vaňhala a koncert pro dva hoboje a orchestr Jana Lohelia Oehlschlägela. Zde se představili jako sólisté členové partnerského Bläserkollegia Dresden Lutz Segiet und Sophie Köhl. Koncert ozdobili dva členové České filharmonie, stálý dirigent Bendova komorního orchestru Jiří Havlík a sólista na fagot Jaroslav Kubita. Příhraniční spolupráce mezi oběma orchestry existuje již několik let.

Druhá adventní neděle bude patřit hudebním tělesům, která v našem městě působí již přes 50 let. Obě tělesa v minulosti často spolupracovala a již od svého vzniku bylo jedno s druhým pevně propojeno. Bendův komorní orchestr a Ústecký pěvecký sbor připravily pro posluchače výběr ze svého repertoáru. Orchester se představí skladbami Guiseppa Torelliho a Jana Dismase Zelenky. V podání sboru uslyší diváci převážně duchovní skladby rozličných období. Hráči drážďanského dechového orchestru vystoupí jako hosté se svým komorním programem. Koncert proběhne v Kostece Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem v neděli 6. prosince 2009 od osmnácti hodin.

Protože se blíží doba Vánoc, mají muzikanti docela napilno. Posluchači budou mít možnost uslyšet Bendův komorní orchestr v tomto vánočním období ještě jednou. Jeho tradiční Vánoční koncert se bude konat jako

Fritz-Werner Körfer

každý rok 26. prosince v Severočeském divadle opery a baletu v Ústí nad Labem od 18.00 hodin. Na programu letošního Vánočního koncertu bude i několik pastorálních symfonií a u příležitosti výročí 300 let od narození Františka Bendy i jedna ze sinfonií tohoto českého hudebního skladatele a slavného houslisty, příslušníka hudebního rodu Bendů, jejichž jméno má symbolicky ve svém názvu i BKO.

Závěrem nezbývá než dodat, že počet nastudovaných děl se rok od roku utěšeně rozrůstá, a publikum tak může očekávat vždy něco nového. Příjemným zpestřením pro hráče orchestru a v konečném důsledku i pro divákovy uši je spolupráce jak s dechovým souborem z Drážďan, tak s pěveckým sborem. Přejme si, aby se i nadále mohli setkávat hudebníci z různých koutů Evropy a navzájem se obohacovat svou originální interpretací děl nejrozličnějších období a žánrů. V příštím roce chceme v tomto duchu pokračovat, a to mezinárodním projektem „Dvořák 2010 – Novosvětská“, k jehož účasti srdečně vyzýváme všechny nadšené hudebníky!!! Informace i kontakt je možné nalézt v těchto listech nebo na internetových stránkách www.benda-arts.cz

Petra Vrbová, Jiří Magasanik, Michal Vodák

Jarní koncert Emauzského sboru a orchestru

21. března 2009 se konal Jarní koncert Emauzského sboru a orchestru v Refektáři kláštera Emauzy, tedy v místě domovského působení obou těles.

Již v loňském roce, kdy Emauzský orchestr byl výborným pořadatelem jedné etapy Národního festivalu, se představil jako těleso mimořádných kvalit, které dokáže připravit dramaturgickou nabídku hodnou posluchačské pozornosti. Tehdy jsme vyslovili přání, aby se příštího festivalového koncertu zúčastnil s orchestrem i sbor. Tento jarní koncert ale nebyl festivalový, i když by se jistě stal ozdobou národní akce.

V první části koncertu účinkoval sbor, který měl na programu taková díla jako je Palestrina, Anerio, Lottia a Vittoria, tedy skladby z období 1525–1740.

Už po první skladbě mě překvapila kultura pěveckého projevu a intonační čistota sboru. Na těchto svým způsobem průzračných skladbách sbor ukázal, že následující Stabat Mater Josepha Haydna nejen zvládnou, ale že se v druhé polovině programu na posluchače chystá hudební hostina. Uskutečnila se. Zajistě se na výsledném vyznění podíleli svými pěveckými kvalitami výborní sólisté – profesionálové (Eva Müllerová, Ondřej Socha, Lucie Hilschnerová a Vladimír Jelen). Perfektní nastudování **sbormistra Ludmily Porazilové** bylo pilířským kamenem, o které se mohl **dirigující Tomáš Čechal** opřít. Je zjevné, že připravit orchestr, jehož podíl je více než jen doprovodný a smelit to vše v celek, o jehož interpretační náročnosti není pochyb, si vyžádalo značné úsilí. Dirigentovi za odvedený výkon patří velké uznání. Účinkující si za svou náročnou práci pak mohli plně vychutnat velký potlesk ze sálu zcela zaplněného posluchači. Nelze než doporučit, aby si Emauzský sbor a orchestr udržel Haydnovo Stabat Mater na repertoáru. Bylo by škoda, kdyby tato náročná a krásná hudba v tak kvalitním nastudování neměla možnost potěšit hudební srdce dalších posluchačů.

QUINETTO CON MANDOLINO uskutečnilo koncert ke svému 40. výročí činnosti. Konal se 27. května 2009 v doslova přeplněné Zrcadlové kapli v areálu pražského Klementina. Taková návštěvnost v koncertní nabídce zahlučené Praze by mohla být překvapující, ovšem jen těm posluchačům, kteří soubor slyšeli poprvé. Svědčí to o tom, že byť ryze amatérské těleso si svým výkonem získalo mnoho stálých posluchačů a vybudovalo mimořádnou uměleckou pověst. Je pravda, že nástrojové obsazení souboru nemá v naší zemi obdoby a navíc interpreti ovládají své nástroje na profesionální úrovni. Proto mají na svém kontě mnoho úspěchů a také jsou častými účastníky Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles. Jejich původní repertoár stavěl hlavně na dílech barokních autorů. Umělecká úroveň tělesa a svým způsobem ojedinělá komorní zvukomalebnost inspirovala některé současné hudební skladatele, aby pro ně napsali několik skladeb.

V současnosti tedy mají na repertoáru vedle Clemense non Pappa, J. S. Bacha,

A. Vivaldiho (mimochodem mají nastudováno pět jeho koncertů), Leonarda de Call, Petera Warlocka (autora z poloviny minulého století) rovněž hudbu soudobou. Úspěchy sklízí zejména se skladbami Štěpána Koníčka, Vlasty Bachtíkové a Jaromíra Janaty. Dramaturgie koncertu k jejich byla výročí byla ukázková. Mohli se po zásluze pochlubit širokou nabídkou z nastudovaného repertoáru a navíc zde nechybělo překvapení: premiéra Suity II od Vlasty Bachtíkové. Autorka splnila svůj slib, kdy po úspěchu její první Suity (stala se kmenovou skladbou souboru) napsala pro Quintetto skladbu další. Zahráli ji s chutí a zdá se, že jim přibývala další stálíce do repertoáru. Byla jsem pozorným posluchačem bezesporu poutavého výkonu. Mohu dosvědčit, že jsem dlouho nezažila tak pohodový a krásný hudební večer. Však také mnoho návštěvníků šlo osobně popřát členům souboru jak k výročí, tak k výkonu. Byla jsem svědkem častého dotazu gratulantů, zda nemají své CD. Mnozí

z nich by si rádi opakovaně poslechli nejen pěkné muzicírování, ale také připomenuli zvláštním způsobem přitažlivou atmosféru koncertů tohoto tělesa. Snad se dočkáme. Vždyť mají na svém kontě mnoho nahrávek pro Český rozhlas. Dlouhodobě už hrají v obsazení: **MUDr. Evžen Beitl** – kytara a mandolína (umělecký vedoucí souboru), **Cyril Klučka** – mandolína a viola, **Ing. Jiří Gelný** a **Ing. Tomáš Antušek** – kytary, **Ing. Štěpán Mladý** – dvanáctistrunná kytara. Často s nimi spoluúčinkuje **MgA Magdaléna Tůmová-Bílková** – příčná flétna (tedy zatím jediný profesionál. Je laureátka Mezinárodní soutěže Pražského jara z roku 1974 a mnozí ji znají jako uměleckou vedoucí neprofesionálního, ale špičkového souboru příčných fléten Syrinx). Také tento večer ozdobila svým virtuózním výkonem v Koncertu a moll Jaromíra Janoty.

Vím, že Quintetto neustále intenzivně pracuje, což např. potvrzuje, že se přihlásilo do soutěže s mezinárodní účastí s názvem **Pražské struny**. Pořádala ji pod záštitou Magistrátu hlavního města Prahy už po páté agentura Pavla Švarce Club Tours ve dnech 29.–30. 5. 2009. Pro své soutěžní vystoupení si vybrali náročnou šestidílnou skladbu Capriol od Petera Warlocka. Porota (za předsednictví Marka Velemínského z profesionálního Pražského kytarového kvarteta) ohodnotila soubor **první cenou** ve své kategorii a také dostali příležitost účinkovat na koncertě z vybraných účastníků soutěže v kostele Sv. Mikuláše na Starém Městě.

Závěrem bych ráda k dosaženému úctyhodnému výročí souboru popřála mnoho sil do další práce, aby ho dosa-
vadní úspěchy nejen těšily, ale motivovaly k pravidelnému muzicírování pro své početné posluchače!

RUMBURSKÝ KOMORNÍ ORCHESTR uskutečnil velmi úspěšný koncert dne 6. srpna 2009 ve Valdštejnské zahradě v Praze. Konal se v rámci Kulturního léta v Senátu. Těšil se velké návštěvnosti a dostalo se mu náležitého ocenění v podobě velkého potlesku. Právem. Orchestr připravil zajímavý program z děl

W. A. Mozarta, J. Haydna, C. M. Webera, G. Händela a také **Mirko Lošťáka, který je dirigentem orchestru**. Již v v minulém bulletinu jsem informovala o tom, že orchestr oslavil v roce 2008 45. výročí trvání a práce se zakládajícím dirigentem Mirko Lošťákem, který zvažoval (vzhledem ke zdraví), že svou činnost bude muset ukončit. Je dobře, že se tak nestalo, protože si do svého bohatého seznamu úspěchů může uvedený koncert připsat. Orchestr pod jeho pevným vedením odvedl kvalitní výkon a v pražských posluchačích zanechal ten nejlepší dojem. Je obdivuhodné kolik obětavé práce tento muzikant ovdává ve svém regionu a také ho dokáže výborně reprezentovat. Sluší se mu poblahopřát, za velmi dobře zvolené sólisty. Jako první se představila **Dana Langerová** (vede pěvecké oddělení na ZUŠ v Praze 5). Krásně barevný soprán s vynikající pěveckou technikou se lehce nesl nad orchestrem a zaplnil Valdštejnskou zahradu. Její árie Zerlindy a Zuzanky z Mozartovy opery „Figarova svatba“ stejně jako Lascia – árie z opery Rinaldo G. F. Händela zanechaly ve všech ten nejlepší umělecký dojem. V Rondě pro fagot a orchestr od C. M. Webera podal **Patrik Engler** kvalitní výkon, na který jsem si uvědomil při koncertech v Rumburku a na festivalu. Nepřekvapilo mne proto, že hrál brilantně a s lehkostí, kterou kompozice vyžaduje. Třetí sólista – **Roman Lošťák** (dirigentův syn) s jistotou profesionála a s hlubokým porozuměním interpretované hudbě přednesl Capriccio pro housle a orchestr Mirko Lošťáka. Skladba je nosná, obsahově a interpretačně vděčná. Věřím, že si proto najde cestu na koncertní pódia také v dalších orchestrech.

Výkon orchestru podpořilo i zasvěcené průvodní slovo **Josefa Edera**. Zážitek z koncertu by se dal zjednodušeně shrnout: krásné prostředí, ve kterém zněla krásná hudba.

Blanka Čechová

Emauzský sbor a orchestr – co nového u nás v Praze

ESO každoročně začíná hned prvním dnem v roce – v klášterním kostele doprovázíme tradičně liturgii při novoroční bohoslužbě tzv. „Malou Rybovkou“ neboli Českou mši půlnoční Jakuba Jana Ryby. Jako předchůdkyně své slavnější sestry nemá ještě český text, nýbrž latinsko-český. Rysy svého autora ale nezapře a proto je stejně vřele přijímána posluchači jako „Hej, mistře“. Do jarního programu jsme zvolili rozměrné dílo, které se nakonec ukázalo interpretačně natolik pohlcující, že jsme vynechali i původně plánované orchestrální skladby – Stabat Mater Josefa Haydna. Usilovná práce na této skladbě se určitě vydařila, protože to byl zřejmě nejlepší letošní koncert, na kterém se úspěšně podepsali naprosto všichni včetně sólistů. Zvláštní oblibě našeho dirigenta se těší citolibší mistři, už na vánočním koncertu předchozího roku jsme dávali Missu pastoralis in D Václava Jana Kopyvy. Pro letní koncert jsme zvolili dílo jeho syna Karla Blažeje Kopyvy Missu solemnis in Dis, dílo Mozartovského šviha a elegance, byť dílo církevní. Program byl doplněn zajímavým porovnáním dvou epoch. Liturgický text „Laudetur Jesus Christus“ zpracovala řada autorů ve formě moteta či offertoria pro sbor a capella i s doprovodem orchestru. Pro srovnání vybral náš dirigent dílo Bohuslava Matěje Černohorské-

ho s orchestrálním doprovodem, proti němuž postavil tutéž skladbu a capella soudobého autora Jiřího Temla. Přiznejme si, že ne všichni posluchači tomuto srovnání porozuměli, muzikantsky ale bylo zajímavé. Potěšila nás přítomnost autora Jiřího Temla stejně jako přítomnost dr. Zdeňka Šestáka, muzikologa a hudebního skladatele, který má zásadní podíl na znovuoobjevení a renesanci díla cítilibských mistrů. Po prázdninách nás opět čekala tradice – Mariánské slavnosti v Boru u Tachova na české straně a ve Weidenu na straně německé. Na obou místech byla provedena Kopřivova mše z červnového koncertu a Laudetur B. M. Černohorského. Pro německé přátele byla česká hudba příjemným překvapením, což bylo i naším cílem. Při těchto návštěvách se totiž snažíme o střídání autorů německých a českých, abychom vyvezli i hudbu, která není za hranicemi naší vlasti zcela obvyklá. Kopřivova mše našla uplatnění i při nedávném liturgickém svátku Krista Krále, kdy jsme ji provedli v pražských kostelech sv. Voršily na Národní třídě a u sv. Václava na Smíchově. Podzimní koncert obvykle koresponduje s Památkou zesnulých, proto bylo Requiem i letos hlavním programem, tentokrát Requiem in C Jiřího Ignáce Linka. Alespoň lehce jsme si připomněli květnové výročí úmrtí Georga Friedricha Händela provedením jeho Concerta grossa č. 3, op. 6. Sbor doplnil program vokálními díly renesančních mistrů. Rok utekl a čeká nás koncert poslední, tentokrát s klasickým programem Rybovou Českou mší vánoční, kterou doplní několik kantorských pastorel. Musím po pravdě přiznat, že si toto dílo vynucují dva požadavky – jednak pochopitelný zájem posluchačů, kteří si bez „Rybovky“ neumí vánoce představit a z naší strany také očekávaná vysoká návštěva koncertu, která nám pomůže doplnit chybějící finance. Bez peněz do hospody nelez – to platí i v muzice a ESO letos prošlo zásadní organizační změnou. Z dobrovolného spolku muzikantů a zpěváků se stalo po mnoha letech diskuzí konečně Občanské sdružení a učíme se vydělávat sami na sebe. Není to vůbec jednoduché, protože jsme velké těleso (sbor a orchestr), většina liturgických děl vyžaduje doplnění profesionálními sólisty zpěváky a orchestr je amatérsky pouze smyčcový. Doplnění dechů a sólistů je finančně náročné, jakýkoliv zájezd znamená celý autobus (a obvykle nestačí). Už po dvakrát jsme dostali nabídku účinkovat v rámci festivalu amatérských těles, který se koná po celé Itálii na historických místech, kulturních památkách, amfiteátrech atd. Bohužel, veškeré náklady si musí těleso hradit ze svých prostředků a organizátor pouze zajistí vystoupení ve zvolené lokalitě. Účast je pro nás v současnosti nedostupná, ale pokud by měl kdokoliv zájem a dostatečné finance, milerád kontakt předám. Uvidíme, jak budeme v příštím roce zápasit se zajištěním naší činnosti. Všechny muzikantské duše zdraví jménem Emauzského sboru a orchestru.

Josef Vojtíšek, jvojtisek@cmi.cz

Setkání 2009

je mezinárodní festival neprofesionálních komorních orchestrů, jehož 9. ročník proběhl v Olomouci ve dnech 30. 10. až 27. 11. 2009. Jeho pořadatelem je Komorní orchestr Iši Krejčího v Olomouci ve spolupráci s NIPOS-ARTAMA a ANKST. Koncerty se konají v sálech Paláce Bohemia a Klášterního Hradiska. Letošního ročníku se kromě souborů z Moravy a Čech zúčastnil také Komorní orchestr města Trenčína a pěvecký sbor Hutník z Polska.

Na koncertě v překrásném sále Paláce Bohemia 10. 11. 2009 vystoupily dva soubory: Přerovský komorní orchestr a můj domovský Pardubický komorní orchestr. Nejsem hudební kritik, ale jsem přesvědčena, že oba orchestry, byť odlišné, se zhostily svého úkolu velmi dobře. Přerovští hrají v malém obsazení a zaujali precizností provedení barokní hudby A. Vivaldiho, P. J. Vejvanovského a F. Manfrediniho na vysoké úrovni. Krásný zvuk a výborná souhra byly po právu odměněny velkým potleskem.

Pardubický komorní orchestr má širší interpretační záběr. Vedle Vivaldiho Koncertu c moll pro 2 housle v inspirativním provedení J. Kuchvála a J. Bureše zahrál dále skladby F. Mendelssohna a současných autorů P. Zdvihala a J. Krčka. I tento orchestr předvedl velmi dobrý výkon, který obecnost rovněž ocenilo.

Závěrem bych jménem členů PKO chtěla vyjádřit poděkování hlavnímu „hybateli“ festivalu, dirigentu Komorního orchestru Iši Krejčího PaedDr. Josefu Dvořákovi, za výbornou organizaci celé akce a popřát všem organizátorům hodně úspěchů v jejich nelehké práci.

Marie Dobášová, Pardubický komorní orchestr

III. OSOBNOSTI

Zemřela Alena Daňková...

Alena Daňková

Vážená paní redaktorko Alenko Daňková, rozmyšlím jak Vám několika slovy na rozloučenou poděkovat za všechnu Vaši práci, kterou jste vykonala pro amatérské pěvecké sbory, ale zejména pro soubory neprofesionální komorní a symfonické hudby. Právě s těmito orchestry a komorními tělesy jste léta natáčela rozhovory o jejich muzicirování a pak z nich a zaznamenaných koncertů zpracovala hudebně publicistické pořady pro vysílání Českého rozhlasu 3, stanici Vltava.

Za ta dlouhá léta jejich natáčení Vás naši muzicirovající nadšenci mezi sebou vítali vždy jako „svou paní redaktorku“. Vaše pořady známé pod názvy „Akademie“, „Světlem hudby“ nebo zejména v posledních letech vysílané „Slovo o hudbě“ jste připravovala již od roku 1977. Od r. 1992 máme od Vás dokonce zmapované všechny koncerty Národního festivalu neprofesionální komorní a symfonické hudby. Zůstala po Vás nejen vizitka Vaší práce, ale mimořádně cenný dokument o stavu a vývoji této oblasti. Ukázala jste posluchačům celé republiky jak je náročná snaha neprofesionálních hudebníků o zachování tradic pověstné české hudebnosti a také – jak ji dělají s láskou. Vstoupila jste do jejich srdcí. Těšili se Vaším zájmem o jejich muzicirování. Ptala jste se jak na překážky v práci, tak na radosti i starosti, které prožili při přípravách na koncertování. Vaše pořady sledovaly nejen Ti, kteří hrají v orchestrech, ale i mladí studenti hudebních nástrojů, kteří se snaží do jejich řad dorůst.

Neocenitelný přínos znamenalo vysílání Vašich pořadů pro propagaci práce těchto těles v regionech, protože jste hovořila o tom, jak umí reprezentovat kulturnost svého města a dokázala jste tak poděkovat jeho představitelům za péči o ně.

Budete nám velmi chybět. Odešla jste od své rozpláňované práce náhle, po krátkém těžkém onemocnění měsíc po dožitých osmdesátinách. Nikomu se to nechtělo věřit, protože všichni znali Vaši neuvěřitelnou vitalitu, a proto doufali, že s nimi při této práci ještě dlouho setrváte.

Za vše, co jste pro naše muzikanty dokázala vykonat, děkuji v jejich zastoupení. Děkuji proto i jménem Národního poradenského a informačního střediska pro místní kulturu – ARTAMA, která ve spolupráci s Českým rozhlasem 3 byla s paní redaktorkou ve stálém kontaktu při přípravách natáčecích plánů.

Nezapomeneme. Zůstanete v našich srdcích.

Slova rozloučení si dovolila díky dlouholetému pracovnímu přátelství Blanka Čechová, členka odborné rady pro neprofesionální komorní a symfonickou hudbu a také jako svědek její obětavé, smysluplné, a proto tolik potřebné práce.

Praha 15. července 2009

Gratulace k osmdesátinám panu Františku Novákovi

Blahopřání panu Františku Novákovi k jeho významnému životnímu jubileu (narozen 2. 10. 1929) bych ráda začala úvahou, která se dotýká života většiny neprofesionálních komorních a symfonických těles. Jsou to možnosti uplatnění výsledků své práce na veřejnosti. Ano, jedná se o příležitosti ke koncertování a to nejen v místě působení, ale i v dalších městech. Máte pocit, že je jich dostatek? Domnívám se, že většina by si určitě přála, aby jich bylo mnohem víc. Jenomže obětavců, kteří by se vedle svého muzicírování odhodlali k pravidelnému organizování velké akce, je velmi málo. Není divu, protože to chce nejen představu čím mohou amatérskému muzicírování prospět, ale notnou dávku odvahy a vůle nevzdat se při zdolávání překážek. Mají podobu různých předpisů, žádostí o záštitu a finanční podporu či podmínek pro podávání projektů. Znamená to, že se musí vést účetnictví, které bude kdykoliv k dispozici finanční kontrole a nést osobní zodpovědnost za případné, ale rozhodně nechtěné přehmaty ve vyúčtování aj. Připomínám tyto potíže proto, že „**Hudební slavnosti Vysočiny**“ pod vedením pana **Františka Nováka** tohle již 14 let zdolávají.

Vzpomínám, jak se pan František Novák před více než šestnácti lety snažil zajistit notové materiály pro Humpolecký komorní orchestr, kde hrál jako violista. Díky jeho iniciativě a spolupráci s tehdejšími kulturními střediskem a za vydatné podpory Městského úřadu se v Humpolci uskutečnily dva koncerty *Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles*. Konaly se právě jako Hudební slavnosti Vysočiny organizované městským kulturním zařízením. Jejich ohlas byl značný a *Humpolecký komorní orchestr* se zde představil jako kvalitní těleso. Ukázalo se, že Humpolec je město hudbymilovné, které chce rozvíjet známé hudební tradice regionu a má vzdělané posluchačské zázemí.

Tehdy ovšem nastaly velké změny v organizační struktuře kulturního zařízení města a některé jeho dosavadní úkoly byly zrušeny. Mezi jinými např. zanikla možnost být zřizovatelem různých zájmových uměleckých souborů a orchestr přišel o zázemí pro svou činnost. Téměř současně se měnily podmínky pro finanční podporu kulturních akcí. V této situaci pan František Novák pochopil, že musí najít řešení jak ukotvit perspektivu akce, jak nahradit statutární základnu pro práci Humpoleckého komorního orchestru. S pomocí některých ochotných a prozřetelných pracovníků tehdejšího kulturního střediska města založil **Sdružení pro rozvoj kulturních tradic Vysočiny** a stal se jeho předsedou. Tímto počínem vybudoval novou existenci pro orchestr i akci.

V roce 2010 oslaví Hudební slavnosti Vysočiny patnáct let úspěšného trvání a právem získaly celonárodní vřhlas. Pan Novák dokázal rozložit akci do několika měsíců, zvýšit počet koncertů a tím i počet příležitostí k muzicírování našich těles. V některých letech se konaly koncerty každý měsíc! Několikrát se v rámci těchto slavností konala etapa Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles a vždy byla vzorově zajištěná. Našel obětavé a informované spolupracovníky, kteří mu pomáhali s účetní stránkou akce a pomocnou ruku podalo i Městské kulturní a informační středisko s propagací či možnostmi pronájmu sálů. Bylo také znát, že má podporou představitelů města a jejich osobní účast na některých koncertech to potvrzovala. Za tím vším stál v pozadí obětavý a skromný František Novák. Je neuvěřitelné, že v důchodovém a značně pokročilém věku dokázal spojit dvě potřebné záležitosti: Humpolci vybudoval velkou propagaci jeho kulturnosti a vytvořil tribunu pro naše neprofesionální soubory.

Pro své zkušenosti a znalosti práce souborů (nejen z terénu) se stal členem odborné rady pro komorní a symfonickou hudbu při NIPOS-ARTAMA. Využíval zmíněné funkce nejen ke konzultacím programů, ale při návrhu těles na Hudební slavnosti Vysočiny navštěvoval koncerty vybraných souborů v jejich působišti. Ověřoval si jejich současnou úroveň a dramaturgickou nabídku.

Těžce nesl, že před pěti lety definitivně skončila práce Humpoleckého komorního orchestru. Věděl o malém počtu dorostu na smyčcové nástroje na ZUŠ a dost ho to trápilo. Nebylo však v jeho silách daný problém řešit. Starší hráči na smyčcové nástroje prostě odcházeli a pozvolna tak činnost orchestru ustala. Jeho svědomí je však čisté, pro existenci „svého“ orchestru udělal více než jiní.

V současnosti je na místě hluboce smeknout před jeho obětavou prací, jak pro uchování hudebních tradic regionu, tak pro vytvoření koncertních příležitostí pro naše tělesa. Všichni jsme mu rádi pomáhali řešit některé jeho pracovní „oříšky“, ale také se radovali z jeho úspěchů při realizaci náročné organizační práce. Víme, že hodlá svou činnost spolu s patnáctým ročníkem ukončit. V jeho letech je pro něj velmi vyčerpávající. Mrzí nás, že není nikdo, kdo by jeho odkaz převzal a v práci pokračoval. Proto nezbyvá než mu za vše poděkovat. To, že tato významná akce skončí a bude nám citelně chybět, snad nemusím ani zdůrazňovat.

Milý pane Františku Nováku! My všichni, kteří jsme měli možnost Vás osobně poznat, ale i Ti, kteří dostali příležitost těšit se z umělecké hudby na koncertech Vámi uskutečněných, Vám ze srdce děkují-

me. Přejeme Vám zachování zdraví, abyste ještě dlouho mohl tohoto světa užívat, byť třeba jenom jako pozorovatel dění v naší oblasti.

Za ostatní gratulanty z NIPOS ARTAMA, členy její odborné rady, ale také za mnohá tělesa z naší oblasti, si to dovolila ze srdce, možná poněkud nepřesně, ale s dojetím a velkou úctou vyjádřit, Vaše dlouholetá spolubojovnice z oblasti neprofesionální komorní a symfonické hudby.

Blanka Čechová

Ještě jedna gratulace...! Sedmdesátiny Ludvíka Pyška

Mnozí v řadách neprofesionálních komorních a symfonických těles budou v živé paměti uchovávat vzpomínku, kdy se národní festival opakovaně konal ve Frýdku-Místku. Tehdy jsme byli zvyklí, že měl nejméně třídenní trvání a v jeho rámci se uskutečňovaly velké semináře především pro symfonické orchestry. Seminář vždy vedli vřhlasní profesionální dirigenti, a kdo se zúčastnil jako seminarista může potvrdit, že si odnesl nezapomenutelný zážitek. Mnozí z Vás mají z té doby ve svém vlastnictví fotografie a gramodesky z vystoupení svého orchestru právě zde – což se při tehdejší používané technice nahrávání a také velkým finančním nákladům jevílo jako zázrak. Tohle všechno by se nerealizovalo, kdyby se o zajištění akce nestaral **vynikající organizátor – Ludvík Pyško**. Neúnavně se snažil, aby vedle dotace z Ministerstva kultury získal další finanční prostředky z fondu města nebo kraje. Vždy se mu to dařilo, protože nelitoval času ani námahy na osobní jednání s tehdejšími představiteli organizací a institucí. Nezapomenutelné bylo jeho průvodní slovo na koncertech. Bylo nejen profesionální, ale poznali jste z něj, že má k našim muzikantům vřelý vztah. Festival ve Frýdku Místku však ztratil možnost pokračování po zrušení významného kulturního zařízení, Závodního klubu Válcoven plechu Frýdek Místek, který poskytoval zdarma svůj sál, klubovny a další služby právě pro konání našeho festivalu. Ludvík Pyško zde původně působil, stejně jako Symfonický orchestr Válcoven plechu (přejmenovaný později na Symfonický orchestr Frýdek-Místek).

Někteří z Vás si s ním, velmi hudbymilovným člověkem, občas dopisují. On se dodnes snaží být informován o práci našich souborů, a pokud mu jeho zdraví dovolí, stále chodí na koncerty, alespoň doma ve Frýdku-Místku. Také sleduje na rozhlasové stanici Vltava pořady natočené na různých etapách našeho národního festivalu stejně jako čte bulletin ANKST. Není divu, že se zajímá a těší ho zprávy z našich těles, protože on vlastně **zakládá Asociaci neprofesionálních komorních a symfonických těles**. Živě tak prokázal, že jeho zájmem bylo získat neprofesionálnímu muzicírování trvalou společenskou prestiž a pozornost, která mu patří. Pomohl tímto způsobem překonat řadu společenských změn. Vybudováním existence ANKST nabídl také potřebnou náhradu rozpadajících se kontaktů mezi tělesy a regiony. První si totiž uvědomil, že nová organizační struktura kulturních zařízení nezahrnuje zřizovatelskou péči o neprofesionální soubory a ony tím náhle přichází nejen o existenční základnu, ale také o potřebné informace. Ovšem velké zdravotní problémy mu neumožnily věnovat se nadále této obětavé práci. Vedení proto předal dalšímu obětavci – Michalu Vodákovi.

Připomínám velmi stručně a zkráceně tuto historii, protože v roce 2009 Ludvík Pyško oslavil již sedmdesáté narozeniny a stále se zpovzdálí zajímá o práci našich těles.

Za všechny, kteří na něj v tom nejlepší vzpomínají, mu přeji, aby se jeho zdraví upevnilo a ještě dlouhá léta se těšil z krásné hudby. Díky své obětavé práci pro neprofesionální komorní a symfonické orchestry se může za touto životní etapou ohlídnout s uspokojením. Víme, že přinesl našim muzikantům to, co považoval za nejlepší – a nebylo toho zrovna málo.

Blanka Čechová

IV. ZE ZAHRANIČÍ

Vznik nové evropské organizace neprofesionálních orchestrů

8. Evropský festival orchestrů

Výbor EOfed

lečně. Na základě tohoto rozhodnutí byla ustavena nová organizace sdružující neprofesionální orchestry dospělých i mládeže – **Evropská federace orchestrů – European Orchestra Federation (EOfed)**. Federace vznikla podpisem všech zástupců členských asociací dne 21. 5. 2009 a ANKST je také jedním ze zakládajících členů této federace. Je škoda, že v současné době nemáme informace o tom, zda v ČR ještě existuje nějaká organizace sdružující mládežnické – školní orchestry, které by se tak mohli přihlásit a vstoupit do EOfed.

O dalším dění, akcích a možnostech EOfed budete informováni na našich stránkách www.ankst.cz.

Michal Vodák

se opět po 3 letech konal v roce 2009, tentokrát v holandském Dalfsen. Na festival se sjeli hudebníci z celé Evropy, od Bulharska po Norsko. Holandští pořadatelé, tedy Asociace holandských neprofesionálních orchestrů (FASO), hostili celkem přes 400 hudebníků, pro něž připravili v době od 21. 5. do 24. 5. 2009 krásné hudební, ale i osobní zážitky. Účastníci festivalu koncertovali na koncertech nejen svých těles, ale cílem festivalu bylo sdružit se do několika hudebních těles a nacvičit a na závěrečném koncertě provést několik skladeb společně.

Valná hromada Asociace neprofesionálních orchestrů (EVL) a Asociace evropských orchestrů mládeže (EAYO) proběhla současně s tímto festivalem. Všichni účastníci se zde shodli na tom, že chtějí spolupracovat a dále postupovat spo-

První zasedání nově vzniklé Evropské federace orchestrů

Titan

Koncem října 2009 pořádala Zemská Hudební Akademie Severního Porýní-Westfálska čtyřdenní orchestrální seminář pro neprofesionální muzikanty z orchestrů sdružených v organizaci BDLO (německá obdoba naší asociace ANKST).

Na semináři byla připravena a na závěr provedena 1. Symfonie D dur (Titan) od Gustava Mahlera.

Orchestr byl připravován nejprve v dělených zkouškách, které vedli zkušení docenti (profesionální hráči), kteří posléze zasedli k prvním pultům svých nástrojových skupin. Dechy vedl mladý dirigent orchestru Timor Oliver Chadik (33), který má již velké zkušenosti s vedením dechové harmonie. Tímto efektivním způsobem

byl plně mahlerovsky obsazený orchestr (přes 90 členů) připraven a zahrál pak tuto velmi náročnou partituru na neprofesionální úrovni velmi dobře. Provedení tohoto velkého díla nám přineslo velké vnitřní uspokojení a zážitky.

Orchestr se schází v německém městě Nieborg-Heek každým rokem a provádí vždy některé velké dílo symfonické literatury. Loni to třeba byla Symfonie č. 6 Patetická P. I. Čajkovského. Neomezuje se pouze na členy německé asociace, ale vítá mezi sebou i zájemce z jiných zemí.

Podmínky a zázemí pro účastníky četných hudebních seminářů jsou v Zemské Hudební Akademii Nieborg-Heek nesrovnatelné s podmínkami u nás. Mají vlastní koleje, menzu a plně vybavené sály pro zkoušky i koncerty.

Pokud bych chtěl porovnat úroveň tohoto orchestru s letošním projektem Evropské asociace v Holandsku (G. Mahler – 4. Symfonie – 1. A 4. věta) vyznívá toto srovnání jednoznačně ve prospěch německé asociace BDLO.

Vladimír Šimonek, Mladoboleslavský komorní orchestr, Česko-německý komorní orchestr

V. HUDEBNÍ EPIŠTOLY

Hudební epištola XVII. 4/5 2009

MUZIKANTSKÁ POHÁDKA o hudební výchově v českých školách

Minulost I.

Za vysokými horami a hlubokými údolími v samém středu jednoho světadilu se rozkládá malá země, již konzervatoři Evropy nazývali. Dávno tomu, kdy její kantoři byli nejen všeobecně, ale hlavně hudebně velice vzděláni. Své pedagogické umění rozdávali doma v Čechách i v zahraničí, kde byli vítáni (J. D. Zelenka, J. V. Stamic, A. Rejcha, J. Mysliveček, J. I. Linek, J. J. Ryba, Fr. Škroup a další). Jejich krásná hudba zní dodnes na koncertních pódii celého světa. Moudře vychovávali vynikající hudební interprety, ale hlavně své současné a budoucí posluchače.

Avšak na přelomu 19. a 20. století díky technické civilizaci a geografickým změnám během 1. světové války došlo k útlumu ve výchově k hudbě v rámci širokého spektra celé dětské populace. Již v letech 1877/1878 ve výroční zprávě si pražská konzervatoř stěžovala: „...nedostatek všeobecného hudebního vzdělání, které má začít již v obecné škole, je příčinou, proč ubývá také lásky k poučenému studiu hudby, čímž je elementární hudební výchova nejen problém pedagogický, **ale i problém společenský**...“. Špatné sociální postavení hudebníků vyvolalo založení stavovské organizace, jež se stala české hudební kultuře pevnou oporou. V r. 1896 byla založena Jednota hudebních stavů, v r. 1908 Unie. Stmelení hudebních interpretů a pedagogů se tak projevilo ve vývoji a úrovni české hudební vědy a její kritiky. Posledních deset let 19. století charakterizuje nesmírný zájem všeobecných škol o uplatnění lidové písně a jejich výchovných hodnot v hudební výchově. Celý národ žil rušnými přípravami na **Jubilejní a pak Národopisnou výstavu v Praze r. 1895**. Snahy hudebních pedagogů z Čech, Moravy a Slezska měly blízko ke sběratelství, které odkrylo určité krajové a oblastní zvláštnosti písní. Obsahová náplň hudební výchovy (dále HV) ve školách, kde byl povinný zpěv, měla nevidaný vliv na středoškolskou inteligenci. Silný hlas na podporu obsahu HV ve školách pozvedl v Národních listech 28. 6. a 5. 7. 1891 proti komerčnosti hudby **básník Jan Neruda**. Napsal: „**Nezanedbávejte nám ve školách píseň národní! Je vždy mravná – čistý, nezkalený pramen! Nejlepší ochrana proti moderním, oplzlým odrhovačkám! Národní píseň není knoflík u vesty, je částí naší duše.**“ (Pokračování příště).

HUDEBNÍ ABECEDA

Offertorium = z lat. oběť, dar. Jako hudba čtvrtý zpěv v proprium missae, doložený v 5. století. Nejdříve se při ofertoriu zpívaly antifony, k nimž byl postupem přidán responsoriální zpěv. Hudební základ offertoria tvořil

gregoriánský chorál, v 16. století byl dovolen i vícehlas. Skvostné motety k ofertoriu složili G. P. da Palestrina a O. di Lasso. Z českých skladatelů psali B. M. Černohorský, Č. Vaňura, K. B. Kopřiva atd.

Ochranné sdružení autorské (OSA) = jako československá organizace bylo založeno roku 1919 po vzoru podobné vídeňské organizace, od roku 1989 je českou institucí. Má na starosti chránit autorská práva skladatelů, autorů zhudebněných textů a autorů textů o hudbě a vyplácet jim příslušný podíl z honorářů.

Opus = lat., práce, dílo. Zkráceně op. Výraz, jímž začali skladatelé někdy od dob Beethovenových označovat své skladby a připojovat k němu i číslo. Tato označovací praxe vyjadřuje vědomí skladatele, že složil opus, tj. hudební dílo prokazatelné umělecké hodnoty. Číslové opusování není vždy spolehlivou pomůckou při určování pořadí vzniku skladeb. Do číslování Dvořákových skladeb např. zasahoval jeho berlínský nakladatel Simrock, když dával jeho raným skladbám vyšší opusová čísla, aby o ně vzbudil větší zájem trhu. Poslední smyčcový kvartet Ludwiga van Beethovena má opusové číslo 135. A Mozart? Ten si s číslováním svých skladeb nedělal starosti. Tu práci za něj udělal až v polovině 19. století hudební spisovatel Ludwig Köchel. Budete-li číst v názvu skladby toto označení: Malá noční hudba (Köch.525), znamená to, že podle tohoto seznamu je Malá noční hudba 525. dilem W. A. Mozarta. Někdy najdete slovo opus na pancéřové desce klavíru nebo na hracím stole varhan. Je u něho číslo, jímž si výrobci hudebního nástroje označují své výrobky pořadovými čísly. (Opus posthumum – posmrtné zveřejněné dílo hudebního skladatele).

Oratorium = z lat., orare, mluvit, prosit, modlit se. Druh duchovní hudby neliturgického charakteru pro větší provozní aparát sestávající se ze sólových hlasů, sboru, orchestru a vypravěče (testo). Má mnoho společného s operou, od níž se liší pouze námětem. Za první oratorium bývá označována duchovní opera Emilia de Cavalieriho: „Představení o duši a těle“ z r. 1600. Velkým mistrem této hudební formy byl Giacomo Carissimi. Jeho impulsy přijali skladatelé neapolské školy (A. Scarlatti, N. Porpora, L. Vinci, L. Leo). Největšími tvůrci oratorií pak byli G. F. Händel (Mesiáš), J. S. Bach (Vánoční oratorium), J. Haydn (Stvoření), F. Liszt (Legenda o sv. Alžbětě), A. Dvořák (Svatá Ludmila), A. Honegger (Král David), I. Hurník (Noe) a další.

Otčenáš = lat., Paternoster. Modlitba, kterou naučil své učedníky Ježíš Kristus. Při mši sv. je přednášena recitativně. Vzácnou hudební památkou je Otčenáš z husitského Jistebnického kancionálu, jehož text zhudebnil Leoš Janáček v kantátě Moravský Otčenáš (1901) a v druhém díle opery Vělety pana Broučka do XV. století (1917). Nezapomenutelně byla tato modlitba zhudebněna skladateli: Luigi Cherubini, Jacobus Handl, it. Galus, Stefano Romani, Stanislav Moniusko, P. I. Čajkovskij, G. P. di Palestrina, Antonio Smareglia, Giuseppe Verdi, Franz Liszt aj.

HUDEBNÍ ZEMĚPIS

Nejen skladatelé a jejich díla, životopisy slavných interpretů, ale také hudební nástroje mají svůj hudební zeměpis.

Všimněme si výrobce klavírů (klavír, z lat. claves – klíče, klávesy). V hudebním světě platí značka **Steinway** za Rolls Royce mezi klavíry. (Nejdražší model „D“ stojí skoro 4 miliony korun a stal se tak v současnosti také skvělou finanční investicí). Co se kvality týká, tak to souhlasí, ale zatímco exklusivní auto vlastní pouze několik šťastných jedinců, koncertní Steinway & Sons – křídlo stojí dnes v 98 % předních koncertních sálech po celém světě. Steinway se dostal od roku 1836 do čela výrobců klavírů a tuto pozici vlastně nikdy neopustil. I v době, kdy Japonci chrlí tisíce klavírů ročně, uchoval si výrobce svůj počet vyrobených klavírů a zákazníky. Úspěšný příběh začíná v roce 1850, kdy si stavitel klavírů z knížectví Brunswick Heinrich Engelhart Steinweg (1797 – 1871) sbalil svoje nářadí a se svými čtyřmi syny se přestěhoval do New Yorku. K pověstné německé kvalitě přidal americký marketing a závod rychle rostl, zejména když r. 1855 dostala jeho piana cenu na průmyslové výstavě v New Yorku. Firma, přejmenovaná na **Steinway & Sons** si zbudovala r. 1863 svůj vlastní palác a r. 1866 na 14. ulici veliký koncertní sál (Steinway-Hall), pro 2400 osob, kde byly konány proslulé koncerty. Steinwayové mají značné zásluhy o různá zdokonalení piana a jeho stavby, jež jsou také patentována. V roce 1873 převzali všichni němečtí výrobci klavírů Steinway-systém a prosluli klavíristé jako **Rubinstein**, **Rosenthal** nebo **Paderewski** pořádali měsíce dlouhé koncertní cesty, kde samozřejmě hráli na Steinwaye. Převážet těžké nástroje do Evropy nebylo jednoduché a tak byla v roce 1880 otevřena pobočka v Hamburku. Druhá světová válka zlikvidovala konkurenčního Bechsteina, protože kolaboroval s nacistickým režimem a kromě toho firma přišla o všechno skladované dřevo. Firma Blüthner se náhle ocitla v socialistickém hospodářství někdejší NDR a tak se otevřel pro Steinwaye velký tržní prostor. Firma je stále věrná své filozofii, která klade důraz na kvalitu a množství přenechává jiným. V evropské továrně v Hamburku se podrobí každý nový klavír

důkladnému testu na přístroji: 88 mechanických elementů tlačí za 45 minut každou klávesu 10 000x. Po této kakovonii tónů je každý nástroj podroben poslední prohlídce, perfektně se seřadí a naladí. V čase computerů a špičkové technologie je každý Steinway z 80% ještě stále ruční práce. Trvá to zhruba jeden rok, než se ze 12 000 dílů sestaví nový hudební nástroj. Náročná ruční práce ovšem něco stojí., ale Steinway není určen pro začátečníky, je to investice, jejíž hodnota stále stoupá. Steinway & Sons zaměstnává v New Yorku a Hamburku cca 1000 lidí a za rok vyrobí asi 3 900 nástrojů. New York zásobuje americký kontinent, Hamburk vyváží do zbytku světa. Do dnešního dne se prodalo na 600 000 klavírů a firma má prodejní kanceláře také v Japonsku a dokonce i v Pekingu. Vynikající klavíristé vyžadují pro své koncertní umění právě klavíry Steinway (V. Ashkenazy, D. Barenboim, E. Gilels, V. Horowitz, S. Richter, A. B. Michelangelo, I. Moravec, I. Klánský aj.) Proč právě Steinway & Sohn? Firma vlastní 128 patentů na konstrukci klavírů a provedení mechaniky. Používá pouze nejvyšší materiál, který několik let dozrívá speciálním postupem a prochází řadou kontrol. Má vysoký podíl ruční práce na vynikající řemeslné úrovni. Náklady na údržbu a opravy jsou minimální, vydrží vysoké zatížení v prestižních koncertních sálech. Nevyskytují se reklamace a pověstná mechanika dává klavíristovi nebyvalou interpretační svobodu. Klavíry se vyznačují lahodným nosným tónem vyrovnaným ve všech polohách v jakkoli velkém prostoru. Mají všestranné uplatnění v hudbě klasické, jazzové i rockové. V současnosti je společnost Steinway & Sons dceřinou firmou Steinway Musical Instruments, Inc. (burzovní index NYSE: **LVB – Ludwig van Beethoven**). Jestliže nemáte zrovna ty miliony na nákup klavíru této značky, můžete si na Wall Street, pod zkratkou LVB, koupit za pouhých 15\$ alespoň jeden podíl a stát se tak trochu (spolu)majitelem nejslavnější značky hudebních nástrojů na světě. **Zajímavost:** Díky Antonínu Dvořákovi a manželům Hlávkovým se do Prahy dostala dvě kvalitní piana značky Steinway & Sohn již kolem roku 1893 pro potřeby pražské konzervatoře. Antonín Dvořák dostal od pana Steinwaye klavír darem pro svoji koncertní činnost na americkém kontinentě. Psal o tomto daru ve svém dopise z 27. 11. 1892 svému příteli Josefu Hlávkoví.

Kavárna „U KOUZELNÉ FLÉTNY“

Balet je okouzlující umělecký způsob jak vyjádřit pohybem lidského těla své pocity, vize, balet jsou vlastně protančené myšlenky. Každé baletní dílo je obrovskou výzvou, kterou dostane nejen choreograf, ale celý baletní aparát. Tvůrce baletu musí svou hudbou správně postihnout mnohovrstevnost baletního dramatu. Například balet „Romeo a Julie“ Sergeje Prokofjeva je příběhem lidí, který vypráví o lásce, nenávisti, nevině, zradě a smrti. Stejně tak „Labutí jezero“ Petra Iljiče Čajkovského. Baletní mistři musí zohlednit a zpracovat svým tělem všechny aspekty a momenty díla. Jak poetické, lyrické, komické, tak i ty brutální a tragické. Technické nároky se musí snoubit s nadprůměrným hereckým a dramatickým výkonem. Hlavní postavy jsou dnes tančícími herci, kteří dovedou promlouvat a zpívat tělem, **kterí dovedou myšlenky zatančit**. Na koncepčním díle však kromě baletních umělců a choreografa pracují také výtvarníci scény a kostýmů, citlivě musí pracovat dirigent a sugestivně hrát orchestr. Balet „Labutí jezero“ P. I. Čajkovského (1840 – 1893) byl napsán na základě pohádky, určené pro děti jeho sestry Alexandry. Dílo mělo premiéru v r. 1877 a patří ke klasickým pokladům divadelních scén. Také v naší kavárniče si vzpomeneme na romantickou duši ruského skladatele a ochutnáme „Šunkovou rybu“ z Labutího jezera.

Postup: tekutým aspikem vylijeme tence dno formy ve tvaru ryby, vrstvu poklademe plátky citrónu a kousky petrželky do ozdobných kroužků, či jiných ornamentů. Opět polijeme aspikem a pokládáme plátky šunky, kyselé okurky, papriky, natvrdo uvařeným a nakrájeným vejcem, tedy vším, co nám chutná. Poslední vrstva je opět aspiková, vše necháme ztuhnout a naplněnou formu po vychladnutí vyklopíme.

AKTUÁLNĚ

Následující hudební epístoly budou v úvodu věnovány historii předmětu hudební výchova, protože katechismus katolické církve jasně hovoří o tom, jak důležitou součástí církevní tradice je hudba. Ta totiž představuje nedocenitelný poklad, který vyniká nad ostatní umělecké projevy především tím, že je to bohoslužebný zpěv vázaný na slova liturgie, a tak tvoří nezbytnou součást slavné liturgie. Je psáno: **„Kdo zpívá, dvakrát se modlí.“** (KKC 1156.) Zpěv a hudba při bohoslužbě mají tutéž funkci, jako slova i liturgické úkony: slouží k oslavě Boží a posvěcení věřících. K tomu však musí být nové generace vychovávány!!!

Další Hudební epístoly jsou publikovány na www.ankst.cz

VI. POCTA BOHUSLAVU MARTINŮ

Bohuslav Martinů

Festival Pocta Bohuslavu Martinů

Na závěrečném koncertě festivalu „*Pocta Bohuslavu Martinů*“, který pořádalo NIPOS-ARTAMA (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu v Praze, útvar ARTAMA) z pověření a za finanční podpory Ministerstva kultury, se představily dva patrně nejvyspělejší neprofesionální orchestry: Komorní orchestr Dvořákova kraje z Kralup nad Vltavou a Komorní orchestr Jaroslava Kociana z České Třebové.

Komorní orchestr Dvořákova kraje z Kralup nad Vltavou se tentokrát omezil na smyčcovou sekci a spolu se sólisty Viktorem Mazáčkem (housle), Petrem Jankem (violoncello) a Evou Hutychovou (klavír) přednesli *Concertino pro klavírní trio a smyčcový orchestr* B. Martinů. Skladba je značně složitá – Martinů ji psal v období svých Concerto grosso kolem roku 1933, kdy se hlasy horizontálně pohybují nezávisle na sobě a výsledná vertikála zdaleka ne vždy ucho hladí. Ale celkový dojem u všech skladeb tohoto druhu je syrová, vysoce zemitá masa zvuku, kterou je možno téměř hníst rukama. Provedení bylo na vysoké úrovni, zejména po souhrové stránce. Ač díky vzdálenosti spolu sólisté udržovali kontakt jen obtížně, celý kus držel vzorně pohromadě čitelným gestem dirigenta souboru, emeritního člena České filharmonie, **Václava Mazáčka**. Orchester hrál skladbu se zjevnou chutí a zaujetím. Orchestrální party nejsou zdaleka jednoduché, Martinů jako houslista dobře věděl, co si může dovolit vyžadovat a rozmáchl se s obvyklou velkorysostí, předpokládá, že skladbu budou provádět vyspělí interpreti. Zdar, s nímž se zhostili svých úloh jak sólisté, tak orchestr, svědčil o poctivé přípravě, která dala zaznít všem barvám Martinů ze smyčců vykouzleným. Obtíže rozhodně nezmenšovala bohatá akustika kostela svatých Šimona a Judy, v němž každý zvuk trvá přes 3 sekundy. Na druhou stranu tento rozměr dozvuku ještě víc zintenzivnil barevnou paletou kompozice, takže výsledný dojem byl až hýřivě pestrý. Dirigent Václav Mazáček ví, jak svůj orchestr dovést do špičkové podoby. Bohuslav Martinů pak přispěl až barbarskou rozkoší ze hry, kterou mohly jednotlivé nástroje pociťovat. Výborné provedení!

Po pauze nastoupil **Komorní orchestr Jaroslava Kociana z České Třebové**, rozmnážený na symfonický rozměr početnou dechovou sekcí. Dirigent **Bohuslav Mímra** se odvážil na kolos 4. symfonie, zkomponované v roce 1945 ve Spojených státech. Očekávání, jak si neprofesionální orchestr (i když jeho některými členy jsou učitelé ŽUŠ) poradí s touto složitou partiturou, bylo velké – výsledek téměř neuvěřitelný. Všichni členové

pojali úkol prestižně a vložili se s plným nasazením i vlastním domácím nácvikem do obtížných orchestrálních partů, inspirovaným virtuózníou orchestrů amerických. Vzдор bohaté chrámové akustice to nebyl bezbřehý proud nediferencovaného zvuku, ale jasně rozlišené všechny složky, které tuto přeradostnou hudbu charakterizují. Přelévání harmonií, nárůst či opadávání zvuku, rytmické plochy i jednotlivá sóla díky zjevně obrovitě práci dirigenta a přípravě hráčů samotných, vycházely zřetelně a čitelně, takže symfonie udržela pozornost posluchačů (bohužel ne tak početných, jak by si koncert zaslouhoval) po celou dobu svého více než půlhodinového trvání. To nadšení z konce strašné války a autorova vize brzkého návratu ke svým drahým se v podání Kocianovců plně ozřejmilo a přeneslo se i na posluchače, kteří byli ve stručném průvodním slově informováni o okolnostech vzniku a měli tak možnost se do atmosféry roku 1945 vcítit. Podivuhodný výkon!

Ivan Štraus, prezident Nadace Bohuslava Martinů, člen odborné rady KSH při NIPOS-ARTAMA

Michala a Ivan Štrausovi

Panu Martinů s láskou

V sobotu 7. listopadu 2009 dozněly poslední tóny zajímavého hudebního cyklu čtyř koncertů, které byly zařazeny do mezinárodního projektu „Martinů Revisited“, jenž je pořádán v roce 2009 u příležitosti 50. výročí úmrtí skladatele Bohuslava Martinů (1890 – 1959). Na koncertech se obdivuhodným způsobem prezentovala spolupráce neprofesionálních hudebních těles s profesionálními interprety, kteří svůj interpretační um předávají amatérům, tj. lidem milujícím hudbu (amare znamená latinsky – milovat) již mnoho let. Koncerty s podtitulem „*Pocta Bohuslavu Martinů*“ byly naplněny skladbami tohoto českého hudebního skladatele a každý z nich měl jedinečný dramaturgický program. Jedno však všechny koncerty spojovalo. Nejen naplněné sály, ale hlavně prožitky všech hudebníků z vlastní reprodukované hudby, která jim otevírá smyslové a emoční cesty. Bylo hmatatelné vidět, jak se hráči ponořují do vytvářené hudby a dávají ze sebe to nejlepší, co umí. Takové zaujetí nezůstalo bez odezvy. Většina posluchačů věděla, že nebudou svědky dokonalosti, ale v tak spontánním provedení všichni našli svůj emotivní zážitek.

Syrinx

Promlouvala k nim hudba v podobě zvukových obrazů, což je bohatá forma řeči. Proces hudebního dávání byl s radostí přijímán a vytvořil v sálech neopakovatelnou atmosféru.

První koncert se konal **v kostele sv. Marka ve Stěžerách 27. 9. 2009**, kde se stal součástí Svatováclavských slavností města Hradce Králové. Neopakovatelná barva chlapeckého sboru Pueri gaudentes z Prahy pod vedením sbormistrů Zdeny Součkové a Víta Kubánka se zaskvěla nejen ve Hrách o Marii B. Martinů, ale také v Gregoriánském chorálu, skladbách baroka i současnosti. Flétnový soubor Syrinx předvedl málo známé dílo B. Martinů – *Divertimento pro dvě flétny a mla-*

dá varhanice Lucie Žáková Vigilií pro varhany B. Martinů. Zasvěcené průvodní slovo prezidenta Nadace Bohuslava Martinů Prof. Ivana Štrause bylo umocněno jeho provedením Dvou madrigalů pro housle a violu od B. Martinů za spolupráce Michaely Štrausové.

V sobotu **17. 10. 2009 se konal druhý koncert** s názvem „Hudba v kraji Bohuslava Martinů“ **v sále zámku Nové Hradky** (nedaleko Poličky). Tři neprofesionální komorní orchestry předvedly své umění. Věkově nejmladší Kyjovský komorní orchestr, plný žáků a studentů, hrál pod vedením svého uměleckého vedoucího Jana Sáraze jeho Fantazii B-M (k počtě Bohuslava Martinů) s mladistvým elánem a radostí. Mladoboleslavský komorní orchestr pod taktovkou Ondřeje Kukala předvedl Serenatu II pro housle a violy B. Martinů a nádhernou Simple symphony B. Brittena. Závěrem koncertu zazněl Sextet H.224 B. Martinů v podání Piccola orchestra Praha s uměleckým vedoucím Markem Valáškem. Zaujetí prvních houslí, empatie sekundistů, barevnost viol a serióznost violoncell, to vše vyústilo v jedinečnou interpretační symbiózu všech skladeb. Ve vestibulu zámku byla uspořádána výstava o životě a díle B. Martinů. Koncert uvedla paní Lucie Jirglová z Centra Bohuslava Martinů v Poličce.

Třetí koncert se uskutečnil **6. 11. v sále Martinů v Lichtenštejnském paláci v Praze na Malé Straně**, kde sídlí hudební fakulta Akademie múzických umění. Celý večer se konal v interpretační režii Bůmova komorního orchestru, který dirigovala nadějná vycházející dirigentská síla Andrea Krausová. Zazněla Partita pro smyčcový orchestr, H. 212 B. Martinů, Koncert pro violoncello (Martin Škampa) a orchestr č. 1, H. 196 III B. Martinů a L. van Beethovenova Symfonie č. 7 A dur, op. 92. S obrovským uznáním obecenstva byl přijat posluchači hold neprofesionálních hudebníků českému hudebnímu skladateli. Nastudovat tak náročné partitury i přes jejich vysokou obtížnost bylo výsledkem mnohahodinové práce, která Bůmův orchestr posunula v jejich hudební výkonnosti až k profesionálním metám. Průvodní slovo měl na obou posledních koncertech opět prezident Nadace Bohuslava Martinů Praha a profesor AMU, vynikající český houslista a pedagog Ivan Štraus.

Závěrečný koncert patřil pouze skladbám B. Martinů a konal se **7. 11. v kostele sv. Šimona a Judy v Praze na Starém Městě**. Komorní orchestr Dvořákova kraje Kralupy nad Vltavou pod taktovkou dirigenta Václava Mazáčka a se sólisty Viktorem Mazáčkem – housle, Petrem Janekem – violoncello a Evou Hutychovou – klavír nastudovali B. Martinů: Concertino pro klavírní trio a smyčcový orchestr H. 232. Komorní orchestr Jaroslava Kociana z České Třebové pozval do svých řad hráče na dechové dřevěné i žesťové nástroje, „sousedsky“ vypomohl pan dirigent Václav Mazáček na baterii bicích a tympánů. Takto orchestr posílen mohl provést jásavou Symfonii č. 4 B. Martinů pod pregnantním vedením dirigenta Bohuslava Mimry. Obrovské výrazové, dynamické, technické i barevné možnosti obou orchestrů byly plně využity. V Symfonii se završila láska všech umělců k dílu B. Martinů. V přívalech radostného tutti, kdy vlny mohutného hudebního toku se valily koncertním prostorem, byl naprosto hmatatelně Bohuslav Martinů přítomen. Setřel rozdíl mezi interprety a posluchači, zůstala jen jedna velká duchovní síla vzájemné radosti a pochopení toho, co svou hudbou Martinů celý život vyjadřoval.

Co říct závěrem? Nelze, než poděkovat hlavně všem těm neznámým lidem, kteří pobíhají po tržně zatemněném prostoru českých luhů a hájů, rozsvěcují světýlka poznání a roznášejí je do našich domovů. Zvláštní poděkování patří ARTAMA, útvaru Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu, který se zabývá systematickou péčí o neprofesionální umělecké aktivity, mimo jiné i v hudební oblasti (obzvláště ing. Pavlině Čermákové a Soně Hanzalové). Všem profesionálním hudebníkům, kteří se již mnoho let věnují neprofesionálním interpretům, představitelům obcí a občanských sdružení, kteří se starali o bezchybné technicko organizační zajištění koncertů, členům spolupracujících kulturních institucí a hlavně všem posluchačům, kteří naplnili koncertní sály a svým neutuchajícím potleskem vždy vyjádřili svůj obdiv nad uměním všech muzikantů a odkazem Bohuslava Martinů.

Praha 8. listopadu 2009, MgA. Magdalena Tůmová, členka odborné rady NIPOS-ARTAMA

Redakce:
Michal Vodák
Spartakiádní 271/17
400 10 Ústí nad Labem
www.ankst.cz

Sazba:
Jasnet, spol. s r.o.
www.jasnet.cz

Vydáno v prosinci 2009

OBSAH

Úvod	1
I. Národní festival neprofesionálních komorních a symfonických těles	2
Rezonance festivalového muzicírování 2009	2
Ohlédnutí za festivalovými koncerty Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles 2009	7
Dramaturgie festivalových koncertů Národního festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles 2010	9
I. etapa	9
II. etapa	9
III. etapa – Bučovice, Šlapanice	9
IV. etapa	10
V. etapa	10
Projekt Symfonického orchestru ANKST: Dvořák 2010 – Symfonie Z Nového světa	11
II. Ze života našich hudebních těles	11
Čeští a němečtí muzikanti spolu hráli v Mladé Boleslavi a Mnichově Hradišti	11
Litomyšlský symfonický orchestr v roce 2009	12
SYRINX	12
Kladenský symfonický orchestr v roce 2009	13
Nabitá sezóna Bendovců	15
Jarní koncert Emauzského sboru a orchestru	18
Emauzský sbor a orchestr – co nového u nás v Praze	19
Setkání 2009	20
III. Osobnosti	21
Zemřela Alena Daňková...	21
Gratulace k osmdesátinám panu Františku Novákovi	22
Ještě jedna gratulace...! Sedmdesátiny Ludvíka Pyška	23
IV. Ze zahraničí	24
Vznik nové evropské organizace neprofesionálních orchestrů	24
8. Evropský festival orchestrů	24
Titan	24
V. Hudební epištoly	25
Hudební epištola XVII.4/5 2009	25
VI. Pocta Bohuslavu Martinů	28
Festival Pocta Bohuslavu Martinů	28
Panu Martinů s láskou	29

Informační listy Český muzikant
vydáno v nákladu 400 ks
www.ankst.cz